

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА**

**ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ЯК ПЕРЕДУМОВА
ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

Кваліфікаційна робота (проєкт)
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: здобувачка IV курсу 431 групи,
заочної форми навчання
Спеціальності 072 Фінанси, банківська справа
та страхування
Освітньо-професійної програми Фінанси,
банківська справа та страхування
Склема Вікторія Русланівна

Керівник: Олексенко С.В., кандидат
економічних наук, доцент
Рецензент: Соболь А. М.,
директор ПП "Собрі"

Івано-Франківськ, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Економічна сутність фінансового стану підприємства	6
1.2. Методичний інструментарій управління фінансовим станом суб'єкта підприємництва	13
1.3. Система інформаційно-правового забезпечення управління фінансовим станом підприємства	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДП "НАЦІОНАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ"	27
2.1. Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ДП "Національні інформаційні системи"	27
2.2. Оцінка ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності ДП "Національні інформаційні системи"	34
2.3. Оцінка фінансових результатів та рентабельності підприємства ДП "Національні інформаційні системи"	45
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДП "НАЦІОНАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ"	50
3.1. Напрямки вдосконалення аналізу фінансового стану суб'єкта підприємництва	50
3.2. Пропозиції щодо покращення фінансового стану ДП "Національні інформаційні системи"	54
ВИСНОВКИ	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
ДОДАТКИ	68

ВСТУП

В умовах воєнного стану та повномасштабної війни підприємства України зіштовхнулися з потребою в позикових коштах, а також проблемою ліквідності. Все частіше підприємства зіштовхуються з необхідністю оцінки фінансового стану для підвищення ефективності управління.

Кожне підприємство, що працює в умовах ринкової економіки як суб'єкт господарської діяльності, повинно забезпечувати стан своїх фінансових ресурсів для стабільного збереження спроможності виконувати свої фінансові зобов'язання перед контрагентами, державою, власниками та працівниками. Підприємства, які в ринкових умовах досягають не уявної, а реальної фінансової незалежності, несуть реальну економічну відповідальність за ефективне господарювання та своєчасне виконання фінансових зобов'язань, здатні досягти стабільності своїх фінансів лише за умови суворого дотримання правил комерційного розрахунку. Основними з них є порівняння витрат і результатів, отримання максимального прибутку при мінімальних витратах. Саме ця умова визначає фінансовий стан підприємства.

Питанням аналізу та управління фінансовим станом присвячено низку праць вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких слід виділити роботи Бланка І.О., Олексюка О.С., Ковальова В.В., Стоянової Є.С., Шеремета А.Д., Крейніної М., Альтмана Е., Хелферта Е., Рішара Ж. та ін.

Фінансовий стан підприємства складний, об'єднаний багатьма показниками, що характеризують якість його діяльності. У найбільш концентрованому вигляді фінансовий стан підприємства можна визначити як ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами та ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного виконання фінансових розрахунків за його пасиви. Таке тлумачення сутності поняття «фінансовий стан» дає можливість зрозуміти в його межах характеристики діяльності підприємства,

в яких загальні результати роботи підприємства, в тому числі роботи, пов'язані з управлінням фондами, і, нарешті, наслідок про те, що це фінансове становище, відбиваються як у дзеркалі. відображаються у формі значень.

В економічній науці не існує єдиного підходу до управління фінансовим становищем підприємства. Наукову роботу з цієї та суміжних проблем можна умовно поділити на два основні напрямки, виходячи з основної суті запропонованих науковцями рішень:

- удосконалення організації управління підприємством в цілому (включаючи фінансове становище);
- удосконалення інструментів управління фінансами підприємства.

Мета дипломної роботи полягає у науковому обґрунтуванні теоретичних і методичних засад оцінка фінансового стану як передумови ефективного управління підприємством.

Враховуючи теоретичну актуальність та практичну значущість проблеми оцінки фінансового стану підприємства в дипломній роботі були поставлені та вирішені наступні завдання:

- розкрити економічну сутність фінансового стану підприємства;
- навести методичний інструментарій управління фінансовим станом суб'єкта підприємництва;
- дослідити систему інформаційно-правового забезпечення управління фінансовим станом підприємства;
- надати загальну характеристику фінансово-господарської діяльності ДП "Національні інформаційні системи";
- провести оцінку ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності ДП "Національні інформаційні системи";
- здійснити оцінку фінансових результатів та рентабельності підприємства ДП "Національні інформаційні системи";
- запропонувати напрямки вдосконалення аналізу фінансового стану суб'єкта підприємництва;

- розробити пропозиції щодо покращення фінансового стану ДП "Національні інформаційні системи".

Об'єктом дослідження є процес оцінки фінансового стану ДП "Національні інформаційні системи".

Предметом дослідження є розробка шляхів ефективного управління фінансовим станом підприємства, що аналізується.

Інформаційною основою для написання дипломної роботи є нормативно-правові акти, дані статистичної звітності, бухгалтерські та інші документи щодо діяльності підприємства ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 роки, підручники та наукові посібники вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали мережі Інтернет.

У дослідженні використовувалися такі загальнонаукові методи дослідження: методи порівняння, групування, спостереження, комплексної оцінки, аналізу та синтезу, статистичного порівняння тощо.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність фінансового стану підприємства

Фінансова діяльність підприємства в умовах ринку спрямована на забезпечення систематичного надходження та ефективного використання коштів, дотримання розрахунково-кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і зовнішніх коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування. Саме це зумовлює необхідність і практичну важливість системних дій щодо забезпечення належного рівня фінансового стану підприємства, що є запорукою його стабільного функціонування. Тому виникає необхідність побудови ефективної системи управління підприємством та підтримки його фінансового стану.

Питанням дослідження фінансового стану підприємства акцентовано увагу в працях вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких В.Г. Белоліпецького, І.О. Бланка, О.Н. Волкову, Г.П. Герасименка, В.В. Ковальова, Е.А. Маркар'яна, А.М. Поддєрьогіна, В.М. Родіонову, Г.В. Савицьку, П.С. Смоленюка, М.А. Федотову, А.В. Чупіса та ін. Автори, як правило, займаються питаннями аналізу та оцінки фінансового стану підприємства, що є результатом його діяльності та основою його ефективного розвитку. Проте слід зазначити, що єдиного підходу до розуміння терміну «фінансова стійкість» [25] не існує, про що свідчать дані таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 - Аналіз наукових думок щодо визначення поняття «фінансовий стан підприємства»

Автор	Визначення
Савицька Г. В. [19]	фінансове становище підприємства - економічна категорія, що відображає стан капіталу в процесі його кругообігу та здатність суб'єкта господарювання до саморозвитку в конкретний момент
Кірейцев Г.Г. [8]	фінансове здоров'я - це сукупність показників, що відображають наявність, розміщення та використання ресурсів
Поддєрьогін А.М. [22]	фінансове становище підприємства – комплексне поняття, яке є результатом взаємодії елементів системи фінансових зв'язків підприємства, визначається сукупністю виробничо-економічних факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів
Онисько С.М., Марич П.М. [15]	фінансовий стан підприємства характеризується забезпеченістю необхідними для його нормального функціонування грошовими коштами, цілеспрямованістю їх виділення та ефективного використання, фінансовими зв'язками з іншими юридичними та фізичними особами, платоспроможністю та фінансовою стійкістю.
Філімоненков О.С. [21]	під фінансовим станом підприємства розуміється ступінь його забезпеченості відповідним обсягом коштів, необхідних для ефективної господарської діяльності та своєчасного виконання фінансових зобов'язань
Обущак Т.А. [14]	фінансовий стан підприємства – комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових зв'язків підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів

Вивчивши сутність фінансового стану та проаналізувавши різні точки зору на його визначення, можна окреслити концептуальну основу цього поняття:

- фінансовий стан - результат фінансово-господарської діяльності товариства;
- фінансовий стан - поняття, сутність якого виявляється як у статиці (на певний момент), так і в динаміці (у певний період);
- фінансовий стан - поняття, що характеризується різними складовими, а не тільки платоспроможністю та фінансовою стійкістю;
- фінансовий стан - ступінь забезпеченості підприємством необхідними фінансовими ресурсами та ступінь раціональності їх розміщення.

Визначення основних положень сутності поняття «фінансовий стан» дає можливість сформулювати власне визначення: фінансовий стан підприємства – це важлива характеристика управління підприємством у певний період, яка визначає реальну та потенційну компетентність підприємства. підприємства. забезпечити підприємством достатній рівень фінансування своєї фінансово-господарської діяльності та можливість її ефективного здійснення в майбутньому.

Фінансовий стан підприємства – це сукупність економічних параметрів, що відображають наявність, розподіл і використання фінансових ресурсів [22, с. 43].

Фінансовий стан підприємства характеризується наявністю власних оборотних коштів, оптимальним співвідношенням запасів ТМЦ до потреб виробництва, своєчасним виконанням розрахункових операцій та платоспроможністю.

Для того, щоб фінансовий стан підприємства був на належному рівні, фінансова діяльність підприємства повинна бути спрямована на забезпечення стабільного надходження та ефективного використання коштів, дотримання розрахунково-кредитної дисципліни, досягнення розумного співвідношення власного та залученого капіталу тощо. .

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничо-господарської та фінансової діяльності. Чим вищі показники виробництва та реалізації продукції (праці та послуг), тим менші її початкові витрати, тим вище рентабельність і тим вище прибуток, тим краще фінансове становище підприємства. Навпаки, внаслідок невиконання плану виробництва та реалізації продукції зростають витрати на виробництво (оплата праці, послуг), зменшується товарообіг і прибуток і, як наслідок, погіршується фінансове становище підприємства та його платоспроможність.

Стабільне фінансове становище, правильне регулювання фінансів у процесі господарської діяльності, у свою чергу, позитивно впливають на виконання виробничих планів та забезпечення потреб виробництва

необхідними ресурсами.

У найбільш сконцентрованому вигляді фінансовий стан підприємства можна визначити як ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами та ступінь раціональності їх розміщення для ведення ефективної господарської діяльності та своєчасної сплати грошових внесків за її ефективність. борг. Таке тлумачення сутності поняття «майно» дає змогу зрозуміти специфіку діяльності підприємства під ним, у якій, як Дзеркалі, приховані загальні результати роботи підприємства, в тому числі роботи з управління компанією. фінансові ресурси, відображаються у вартісній формі.

За визначенням М.Я. Коробова, фінансовий стан підприємства не є матеріальним, відчутним об'єктом управління, це «комплексний, об'єднаний багатьма показниками, характерними для його діяльності ... які можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансові ресурси та ступінь їх раціонального розміщення» [9]. Складність і багатоаспектність фінансової ситуації впливає на ефективність практичного управління нею.

В умовах ринкового середовища фінансова діяльність кожного підприємства зорієнтована на забезпечення безперервного виконання товарно-грошових операцій, пов'язаних з виробничо-господарською діяльністю. У процесі виробничо-збутової та фінансової діяльності відбувається безперервний процес кругообігу капіталу, змінюється структура фінансових ресурсів підприємства та джерела їх створення, наявність і попит на фінансові ресурси. Управління фінансовою діяльністю підприємства – вид професійної діяльності, спрямований на управління фінансово-господарським функціонуванням підприємства. Управління фінансовою діяльністю є одним із ключових елементів усієї системи управління сучасним підприємством [20].

З цього випливає, що фінансове становище підприємства та його позиція в ринковому середовищі залежать не тільки від зовнішніх факторів впливу, а й від ефективності управління фінансовими ресурсами. Як

стверджують Брейлі Р. і Майерс С., важко переоцінити роль грамотного фінансового менеджменту в сучасному бізнесі, незалежно від форми власності. Вміле управління активами та пасивами, оперативне маневрування вільними коштами, своєчасне стягнення дебіторської заборгованості є запорукою виживання компанії в умовах сучасного господарювання.

В економічній науці не існує єдиного підходу до управління фінансовим становищем підприємства. Наукову роботу з цієї та суміжних проблем можна умовно поділити на два основні напрямки, виходячи з основної суті запропонованих науковцями рішень:

- удосконалення організації управління підприємством в цілому (включаючи фінансове становище);
- удосконалення інструментів управління фінансами підприємства.

До першого напрямку належать роботи таких учених, як Ваньковича Д.В., Гончарова В.В., Кравченка В.Ф., Кравченка Е.Ф., Забеліна П.В та ін.

Друга частина містить дослідження, присвячені інструментам управління фінансовим станом компанії, при цьому з огляду на цільову спрямованість опрацьованих пропозицій можна виділити декілька піднапрямків [15]:

- удосконалення планування фінансових ресурсів;
- діагностика фінансового стану підприємства;
- удосконалення методології та методики її оцінювання;
- створення системи фінансового моніторингу в компанії.

Т.Г. Бень, С.Б. Довбня, Г.В. Коваленко головною умовою ефективного управління фінансами підприємства, а відтак і його фінансовим станом вважають запровадження системи бюджетування [1]. І.Т. Балабанов приділяє увагу фінансовому плануванню на основі результатів фінансового аналізу.

Сутність поняття фінансового менеджменту таким чином можна трактувати як інструмент реалізації фінансів і фінансової політики, як сукупність методів впливу на організацію та використання фінансових відносин і фінансових ресурсів, як сукупність управлінських структур і

фінансові ресурси, наприклад фінансовий апарат на всіх рівнях управління компанією.

Управління фінансовим становищем підприємств базується на об'єктивних і суб'єктивних закономірностях суспільного розвитку, на пізнанні і застосуванні закономірностей розподілу готової продукції і валового доходу підприємства.

Метою фінансового менеджменту є забезпечення підприємства необхідними фінансовими ресурсами та підвищення ефективності його фінансової діяльності.

Управління фінансовим становищем підприємства має кілька цілей:

- 1) визначення фінансового стану;
- 2) виявлення змін матеріального стану в просторово-часовому розрізі;
- 3) визначення основних факторів, що зумовлюють зміни фінансового становища; прогноз основних тенденцій фінансового стану.

Огляд наукових праць із зазначеної проблеми показав, що управління фінансовим станом стає практичною реальністю завдяки фінансовій політиці підприємства.

Фінансовий менеджмент — це управління фінансами підприємства, спрямоване на досягнення його мети за допомогою певних методів, що забезпечують реалізацію заходів фінансової політики підприємства: прогнозування, планування, регулювання, контролю.

Алгоритм формування управлінського рішення щодо фінансового стану підприємства включає такі етапи: збір необхідної інформації; інформація обробляється; розрахунок темпів зміни статей фінансової звітності; розрахунок фінансових коефіцієнтів за основними аспектами фінансової діяльності або проміжними фінансовими агрегатами; порівняльний аналіз значення фінансових коефіцієнтів з нормативами; аналіз змін фінансових показників; складання запиту щодо фінансового стану компанії на основі інтерпретації оброблених даних.

Управління фінансовим станом підприємства здійснюється шляхом

систематичної та комплексної оцінки з використанням різних методів, прийомів і способів аналізу. Це дає можливість критично оцінити фінансовий стан підприємства, як статично за конкретний період, так і динамічно – за багато періодів, дозволяє виявити «гарячі точки» фінансової діяльності та шляхи більш ефективного використання фінансових ресурсів, їх раціонального розподілу.

Як і будь-яка система управління, управління фінансовим станом підприємства також вимагає наявності певного об'єкта управління [12]. Предметом фінансового господарства держави є фінансові відносини у сфері грошового обігу, фонди грошових коштів, які створюються і використовуються в усіх аспектах фінансово-господарської роботи підприємства.

Предметом управління фінансовим становищем підприємства є регулювання фінансових потоків. Суб'єктом управління фінансовим станом підприємств є управлінсько-фінансовий апарат системи органів управління підприємством.

На практиці управління фінансовим станом підприємства – це сукупність форм і методів цілеспрямованих дій суб'єктів господарювання щодо створення та використання фінансових ресурсів.

До завдань управління фінансовим станом підприємства відноситься управління основними економічними факторами, що безпосередньо впливають на фінансовий стан підприємства, оскільки фінансовий стан підприємства – це система створення та розподілу активів підприємства, яка забезпечує досягнення цілей підприємства. діяльності та характеризується фінансово-матеріальним потенціалом у процесі розвитку, а також оцінюється за допомогою системи показників економічного стану з використанням сучасних методів і методик.

Під оперативним управлінням фінансовим станом розуміють комплексну систему засобів розподілу та контролю фінансових ресурсів з метою забезпечення нормального функціонування підприємства в рамках

виконання коротко- та середньострокових планів. Пріоритетом управління на операційному рівні є ефективне використання наявних фінансових ресурсів.

На стратегічному рівні процес управління фінансами стосується питання створення фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення, забезпечення необхідного обсягу фінансових ресурсів для діяльності підприємства, що може істотно вплинути на структуру та розмір активів, і пасиви балансу та фінансовий стан підприємства.

Тому фінансовий менеджмент як одна з основних підсистем процесу управління підприємством набуває ключової ролі в умовах ринкової економіки. Фінансовий менеджмент відображає вид професійної діяльності, спрямованої на управління фінансово-економічним функціонуванням підприємства і є одним із ключових елементів усієї системи управління сучасним підприємством.

1.2. Методичний інструментарій управління фінансовим станом суб'єкта підприємництва

Питанням використання методів фінансового аналізу, їх розвитку та адаптації до умов сучасної ринкової економіки присвячено багато вітчизняних і зарубіжних досліджень, сформульованих окремими авторами в тематичних публікаціях. Враховуючи те, що на сьогоднішній день немає єдиного концептуального підходу до оцінки та аналізу фінансового стану сучасного суб'єкта господарювання, різні автори пропонують, обґрунтовують та аргументують різні базові принципи отримання комплексної оцінки – використання експрес-рейтингу, розрахунку інтегрального показника, методів бальної оцінки, відносних відхилень і багатовимірного середнього, методу коефіцієнтів, включення додаткових коефіцієнтів в індикативну базу існуючих методів тощо.

О.І. Павленко, формулюючи пропозицію щодо вдосконалення механізму оцінки фінансового стану підприємства, зазначає, що «необхідно

розробити такий методичний підхід, за якого загальна оцінка фінансового стану підприємств України базувалася б на національних стандарти бухгалтерського обліку та звітності на поєднанні екстраполяційних та експертних методів [16, с. 77].

Л. О. Ващенко вважає, що «проблеми методичного забезпечення можуть бути вирішені шляхом подальшого якісного вдосконалення та кількісної оптимізації системи фінансових показників, які використовуються для аналізу фінансового стану підприємств» [2, с. 98].

Д. В. Кабаченко, який стоїть на позиціях системного підходу до створення комплексної оцінки фінансового стану підприємства, пропонує «для розрахунку блочних рейтингів комбінувати значення фінансових коефіцієнтів, що містяться в блоці. у структурований узагальнюючий показник, який має необхідний економічний зміст і дає можливість ефективно оцінити фінансовий стан підприємства [7, с. 57].

Аналіз проблемності використання існуючих методів оцінки фінансового стану І.П. Райковська робить висновок, що «...для оцінки стану суб'єкта господарювання необхідно використовувати не лише певний перелік коефіцієнтів-показників, а й їх систему, на основі якої можна було б створити повну картину діяльність товариства» [17, с.155].

Зважаючи на важкопрогнозовані зміни в ринковій економіці, коливання на ринках капіталу та інвестицій, найбільш об'єктивною є, безумовно, позиція О.Є. Кузьміна та О.Г. Мельник, які зазначають, що «для діагностики недостатньо розрахувати значення показників фінансового стану, необхідно вміти інтерпретувати ситуацію та оцінити параметри наявного фінансового стану» [10, с. 112].

Невирішеність загальної проблеми аналізу фінансового стану вітчизняних підприємств пов'язана з неоднозначністю визначення показників, повторенням окремих коефіцієнтів у різних групах, надмірною кількістю оціночних показників, недоцільністю використання коефіцієнтів, розроблених для передових. підприємств. економіка. Вирішення проблемних

аспектів методичного подання аналізу та оцінки фінансового стану підприємств народного господарства у фахових та науково-дослідних джерелах пов'язане з подальшим якісним удосконаленням та кількісною оптимізацією системи фінансових показників: «в економічній літературі є немає єдиної думки про те, яке конкретно рівняння описує який чи інший тип фінансової стійкості компанії» [3, с.148].

Аналіз фінансового стану є частиною загального аналізу господарської діяльності підприємства, який складається з двох взаємозалежних частин: фінансового аналізу та управлінського аналізу.

Предметом фінансового аналізу підприємства є його фінансові ресурси, їх створення та використання.

Фінансовий аналіз за організаційними формами здійснення включає:

- зовнішній аналіз;
- внутрішній аналіз.

Зовнішній фінансовий аналіз проводиться партнерами компанії, контролюючими органами на основі даних публічної бухгалтерської звітності.

Зовнішній фінансовий аналіз включає:

- аналіз абсолютних коефіцієнтів прибутку;
- аналіз показників рентабельності;
- аналіз фінансового стану, фінансової стійкості, стійкості підприємства, його платоспроможності та ліквідності балансу;
- аналіз ефективності використання використаного капіталу;
- економічна діагностика фінансового стану підприємства.

Внутрішній аналіз фінансової ситуації проводиться аналітиками компанії і базується на широкій інформаційній базі, в т.ч. оперативні дані.

Внутрішній фінансовий аналіз включає [16, с.75]:

- аналіз активів (капіталу) підприємства;
- аналіз фінансової стійкості та стійкості підприємства;
- аналіз господарської діяльності підприємства;

- аналіз динаміки прибутку та рентабельності підприємства та факторів, що на них впливають;
- аналіз кредитоспроможності підприємства;
- аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства;
- аналіз самоокупності підприємства.

Практика аналізу фінансового стану підприємства виробила певні прийоми та методи його проведення (рис. 1.1) [18, с.56].

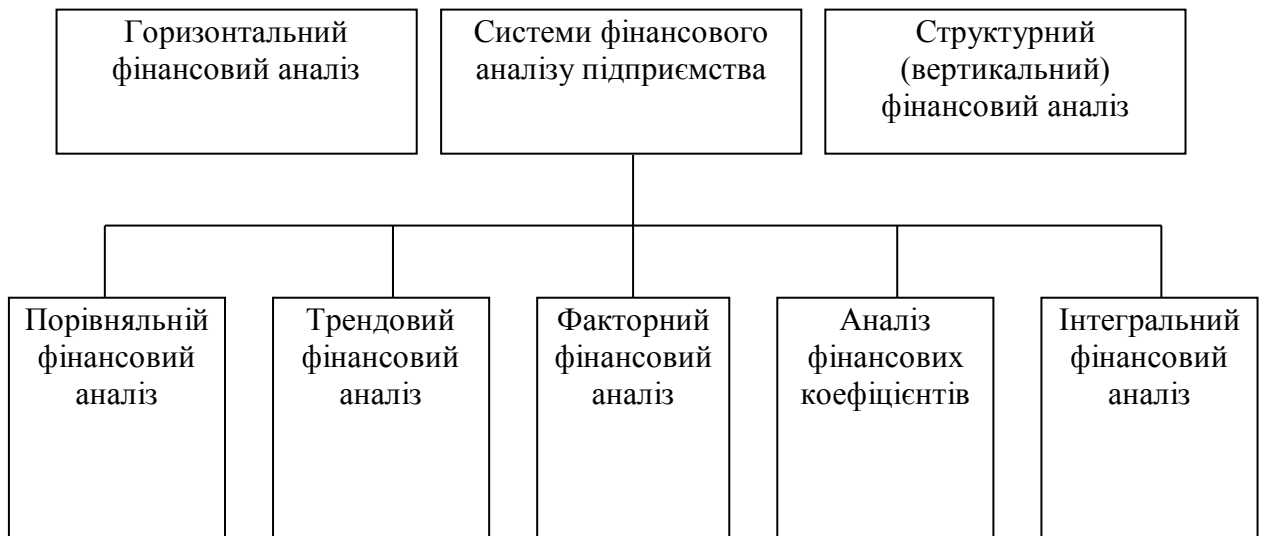

Рисунок 1.1 - Прийоми й методи аналізу фінансового стану підприємства

Горизонтальний (часовий) аналіз - Порівняння окремих статей виписки з попереднім періодом.

Структурний (вертикальний) аналіз - заснований на структурній декомпозиції окремих співвідношень разом з оцінкою впливу різних факторів на кінцевий результат.

Бенчмаркінг - це внутрішньофірмовий аналіз показників консолідованої звітності за окремими показниками самої компанії та її дочірніх компаній (філій), а також внутрішньофірмовий аналіз показників компанії в порівнянні з показниками конкуренції або середньогалузевими і середніми показниками.

Трендовий аналіз - заснований на вивченні динаміки окремих фінансових показників у часі, порівнянні кожної статті звітності з низкою попередніх періодів і визначенні тренду, тобто основної тенденції динаміки показників. Аналіз показників фінансових коефіцієнтів (R-аналіз) - розрахунок співвідношень різних абсолютних показників співвідношення між собою [17, с.156].

Інтегральний фінансовий аналіз базується на системі взаємозалежного використання індивідуальних коефіцієнтів.

Факторний аналіз - визначення впливу окремих факторів на результативний показник.

Методи фінансового аналізу – це сукупність науково-методичних засобів і правил дослідження фінансового стану підприємства.

Класифікація методів фінансового аналізу:

Рівень I: неформальні та формальні методи аналізу.

Неформальні методи фінансового аналізу базуються на описі аналітичних процедур на логічному рівні, а не на надійних аналітичних зв'язках і залежностях:

- експертні висновки та сценарії;
- психологічний метод;
- морфологічний метод;
- порівняльний метод;
- побудова системи показників;
- побудова системи аналітичних таблиць.

Формалізовані методи фінансового аналізу базуються на суворо формалізованих аналітичних співвідношеннях:

- метод підстановки рядків;
- метод арифметичних різниць;
- балансовий метод;
- метод виділення ізольованого впливу факторів;
- відсотковий метод;

- диференціальний метод;
- інтегральний метод;
- метод простих і складних відсотків;
- продажу.

2 ступінь:

Традиційні методи економічної статистики:

- метод середніх і відносних величин;
- метод групування;
- графічний метод;
- індексний метод;
- основні методи обробки динамічних рядів.

Математичні та статистичні методи:

- кореляційний аналіз;
- дисперсійний аналіз;
- факторний аналіз;
- метод головних компонент.

Фінансовий аналіз здійснюється за допомогою різних моделей, які дозволяють структурувати та виявляти взаємозв'язки між основними показниками. Існує три основних типи моделей, які використовуються в процесі аналізу фінансового стану компанії: описова, предикативна та нормативна.

Описові моделі на основі використання реальних даних бухгалтерського обліку та звітності [24, с.94]:

- побудова системи балансової звітності;
- подання фінансової звітності в різні аналітичні відділи;
- аналіз вертикальної та горизонтальної звітності;
- система аналітичних коефіцієнтів;
- аналітичні записки до звітності.

Прогнозні моделі - це прогнозні, прогностичні моделі. Вони використовуються для прогнозування доходів і прибутків підприємства, його майбутнього фінансового стану.

Найпоширенішими з них є:

- розрахунок критичної точки обсягу продажу;
- складання попередньої фінансової звітності;
- динамічний аналіз.

Нормативні моделі використовуються для порівняння фактичної ефективності бізнесу з нормативною. Суть моделей полягає у встановленні нормативів по кожній статті витрат на виробництво, встановленні нормативів і пошуку причин відхилень у реальних даних. Ці моделі в основному використовуються у внутрішньому фінансовому аналізі.

Отже, огляд теоретично та практично доступних підходів до оцінки фінансового стану підприємства свідчить про необхідність подальшого розгляду та розробки цього питання як з теоретичної, так і з практичної позицій. На основі проведеного дослідження сформульовано власне бачення сутності оцінки фінансового стану підприємства. Встановлено, що в сучасних умовах функціонування підприємств необхідна комплексна оцінка фінансового стану, яка визначає правомірність міркувань, поряд із такими напрямками оцінки, як платоспроможність, фінансова стійкість, економічна активність, рентабельність підприємства. підприємства.

1.3. Система інформаційно-правового забезпечення управління фінансовим станом підприємства

Аналіз фінансового стану є необхідним етапом розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення українських підприємств. Результатом фінансового аналізу є те, що керівник отримує певну кількість основних, найбільш інформативних параметрів, які дають об'єктивну і точну картину фінансового стану підприємства.

Слід зазначити, що інформаційною базою для аналізу фінансового стану суб'єкта господарювання є передусім фінансова звітність.

Фінансова звітність - це система показників, що відображають інформацію про фінансовий стан організації на дату складання фінансової звітності, а також про фінансові результати її діяльності за звітний період.

Інформаційною базою для оцінки фінансового стану підприємства є такі дані [20, с.189]:

- Баланс;
- звіт про фінансові результати;
- звіт про рух грошових коштів;
- звіт про власний капітал;
- статистична звітність та оперативні дані.

Інформацію, яка використовується для аналізу фінансового стану компаній, за доступністю можна розділити на відкриту та закриту (секретну). Інформація, що міститься в бухгалтерській та статистичній звітності, виходить за межі компанії, тому є публічною.

Кожне підприємство розробляє планово-прогнозні показники, нормативи, нормативи, тарифи та ліміти, систему їх оцінки та регулювання фінансової діяльності. Ця інформація є комерційною таємницею, а іноді і ноу-хау. Відповідно до чинного законодавства України компанія має право зберігати цю інформацію в таємниці. Його перелік складає керівник підприємства.

Усі балансові та звітні показники взаємопов'язані. Їх значення для своєчасної та якісної оцінки фінансового стану підприємства залежить від їх вірогідності та терміну обробки звіту.

Загалом баланс складається з активів і пасивів і вказує на те, як активи та пасиви розподіляються протягом періоду часу та як саме активи фінансуються за рахунок власного та позикового капіталу.

З точки зору фінансового аналізу, існують три основні вимоги до бухгалтерського обліку.

Він повинен дозволяти:

- оцінка динаміки компанії та перспектив прибутку;
- оцінка наявних фінансових ресурсів підприємства та ефективності їх використання;
- приймати обґрунтовані управлінські рішення у сфері фінансів для реалізації інвестиційної політики.

Звіт про фінансові результати відображає ефективність (неефективність) діяльності підприємства за конкретний період. Якщо баланс відображає фінансовий стан підприємства на певну дату, то звіт про прибутки та збитки дає картину фінансових результатів за той же період (квартал, півріччя, 9 місяців, рік).

Звіт про господарські результати містить дані про виручку (реалізацію) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); Інші операційні доходи; фінансові результати від операційної діяльності (прибуток або збиток); процентний дохід від капіталу; інші доходи та фінансові доходи; фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток або збиток); фінансові результати від звичайної діяльності (прибуток або збиток); надзвичайні доходи або витрати; чистий прибуток або збиток [11, с.310].

Фінансова звітність компаній також містить іншу інформацію про економічний стан компаній. На основі аналізу звітних даних наведено основні тенденції у формуванні та використанні фінансових ресурсів підприємства, причини змін, сильні та слабкі сторони підприємства, а також положення щодо покращення фінансового стану підприємства в майбутньому. . зазначено.

Важко переоцінити значення повної та достовірної інформації про фінансовий стан і результати діяльності підприємства для вирішення поточних і перспективних фінансово-економічних проблем. Для прийняття правильних рішень щодо управління фінансами на рівні підприємства необхідно використовувати дані, які відповідають певним правилам, вимогам і стандартам, є зрозумілими та прийнятними для користувачів. Зокрема, для

порівняння економічних результатів, досягнутих у попередньому та поточному розрахунковому періоді, необхідно використовувати лише порівнювані релевантні показники, тобто показники, визначені за єдиною методологією з використанням однакових основ, критеріїв та принципів.

З цією метою компанія повинна розробити політику фінансового обліку, підпорядковану потребам внутрішнього менеджменту. Але для прийняття ефективних управлінських рішень керівники, як правило, не обмежуються суто внутрішньою фінансовою інформацією, а порівнюють її з відповідними показниками подібних підприємств, конкурентних підприємств або ділових партнерів. Тому виникає природна потреба у стандартизації вимог до фінансової інформації в галузі, регіоні та всій економічній системі країни. Процес такої уніфікації називається стандартизацією бухгалтерського обліку.

Загальні вимоги до бухгалтерської звітності викладені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до бухгалтерської звітності» від 28.02.2013 р. № 336/22868. Це положення визначає [13]:

- мета складання фінансової звітності;
- їх склад;
- час сповіщення;
- якісні ознаки та принципи, якими слід керуватися при складанні фінансової звітності;
- вимоги до розкриття інформації у фінансовій звітності.

Фінансова звітність визначена НП(С)БО 1 як бухгалтерська звітність, що відображає фінансовий стан підприємства та результати його діяльності за звітний період.

Метою такої звітності є задоволення загальних інформаційних потреб широкого кола користувачів, для яких вона є основним джерелом фінансової інформації при прийнятті економічних рішень (табл. 1.2).

Для прийняття економічних рішень користувачам фінансової звітності необхідна інформація про фінансовий стан, економічні результати та зміни у

фінансовому становищі підприємства. Конкретні інформаційні потреби визначили склад фінансової звітності.

Таблиця 1.2 - Інформаційні потреби основних користувачів фінансових звітів

Користувачі звітності	Інформаційні потреби
Інвестори, власники	Придбання, продаж та володіння цінними паперами Участь у капіталі підприємства Оцінка якості управління Визначення суми дивідендів
Керівництво підприємства	Регулювання діяльності підприємства
Банки, постачальники та інші кредитори	Забезпечення зобов'язань підприємства Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання
Замовники	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання
Працівники підприємства	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання Забезпечення зобов'язань підприємства перед працівниками
Органи державного управління	Формування макроекономічних показників

Відповідно до НП(С)БО 1 бухгалтерська звітність складається з: балансу (звіту про фінансовий стан) (далі - баланс), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) (далі - звіт про фінансові результати), грошових коштів. звіт про рух, звіт про власний капітал і додаток до фінансової звітності [13].

Інші звіти (промова керівництва перед акціонерами, звіт керівництва компанії, аудиторський висновок тощо), що входять до складу звітності компанії, не є фінансовою звітністю.

Складові бухгалтерської звітності відображають різні аспекти господарської діяльності та події за звітний період, актуальну інформацію за попередній звітний період, публікацію правил ведення бухгалтерського обліку та їх змін, що дає можливість ретроспективного аналізу діяльності підприємства (табл. 1.3) [6, с. 174].

Таблиця 1.3 - Призначення основних компонентів фінансової звітності

Компоненти фінансової звітності	Зміст	Використання інформації
Баланс	Наявність економічних ресурсів, які контролюються підприємством, на дату балансу	Оцінка структури ресурсів підприємства, їх ліквідності та платоспроможності підприємства; прогнозування майбутніх потреб у позиках; оцінка та прогнозування змін в економічних ресурсах, які підприємство (імовірно) контролюватиме в майбутньому
Звіт про фінансові результати	Доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства за звітний період	Оцінка та прогноз: прибутковості діяльності підприємства; структури доходів та витрат
Звіт про власний капітал	Зміни в складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду	Оцінка та прогноз змін у власному капіталі
Звіт про рух грошових коштів	Генерування та використання грошових коштів протягом звітного періоду	Оцінка та прогноз операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства
Примітки	Вибрана облікова політика. Інформація, не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але обов'язкова за П(С)БО. Додатковий аналіз статей звітності, необхідний для забезпечення її зрозумілості	Оцінка та прогноз: облікової політики; ризиків або непевності, які впливають на підприємство, його ресурси та зобов'язання; діяльності підрозділів підприємства тощо

Бухгалтерська звітність повинна надавати точну, актуальну, достовірну та порівнянну інформацію про фінансовий стан, результати діяльності підприємства, рух його коштів, зміни у складі власного капіталу.

Для того, щоб фінансова звітність була зрозумілою для користувачів, НП(С)БО 1 забезпечує наявність даних про: підприємство; дата та звітний період; валюта звітності та одиниця її виміру; відповідні показники (статті) за звітний та попередній періоди; облікова політика підприємства та її зміни; аналітична інформація за статтями фінансової звітності; консолідація фінансової звітності; завершення (ліквідація) окремих видів діяльності;

обмеження власності на активи; участь у спільних підприємствах; виявлені помилки та відповідні виправлення; переоцінка статей фінансової звітності; інша інформація.

Фінансова звітність має складатися та надаватися користувачам у визначені чинним законодавством терміни. У разі надмірної затримки сповіщення інформація може застаріти.

Дані фінансової звітності є основою не тільки для оцінки результатів моніторингового періоду, а й для їх прогнозування. Таким чином, інформація про фінансовий стан і продуктивність часто використовується як основа для прогнозування майбутнього фінансового стану.

При складанні фінансової звітності кожне підприємство розглядається як юридична особа окремо від своїх власників - фізичних осіб. Тому особисті активи та пасиви власників не повинні відображатися у фінансовій звітності компанії. Тому у фінансовій звітності (особливо в балансі) передбачено відображення лише зобов'язань власників у зв'язку з їх внесками до статутного капіталу та обов'язковим розподілом частини доходу між власниками (у вигляді відсотків, дивіденди, вилучення капіталу тощо). Цей принцип отримав назву принципу корпоративної автономії.

Фінансова звітність також готується на основі принципу безперервності бізнесу, тобто визнання того, що компанія не має наміру чи потреби ліквідувати або значно скоротити обсяг своєї діяльності (принаймні в наступному звітному періоді).

Принцип циклічності передбачає поділ діяльності підприємства на конкретні періоди часу (звітні періоди) для цілей складання фінансової звітності.

У законодавстві, що регулює підприємницьку діяльність, можна виділити п'ять блоків нормативно-правових актів [15, с.190]:

- Конституція України в тих нормах, які стосуються економічної системи країни. Так, у статті 42 сказано: «Кожен має право займатися підприємницькою діяльністю, не забороненою законом». «Держава

забезпечує захист економічної конкуренції у господарській діяльності. Неприпустимими є зловживання монопольним становищем на ринку, незаконне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція»;

- закони, що регулюють господарську діяльність, серед яких домінуючу роль відіграють Господарський кодекс, Податковий кодекс, закони «Про захист економічної конкуренції», «Про дозвіл на провадження певних видів господарської діяльності», «Про державну підтримку малого підприємництва». . підприємств», «До Загальнодержавної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні» та ін. У цьому ж блоці кодифіковані нормативно-правові акти, що містять норми про підприємницьку діяльність, за винятком Цивільного кодексу;

- Цивільний кодекс у тих нормах, які стосуються ведення бізнесу, наприклад, у розділі «Контракти»; «Представництво та довіреності» розділ «Речове право»; «Зобов'язальне право» та ін.;

- підзаконні акти Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади. Станом на 1 квітня 2023 року їх налічується 31 194. Серед них укази Президента України «Про запровадження дозвільної системи у сфері підприємницької діяльності», «Питання Державного комітету України з питань регуляторної політики». та підприємницька діяльність», постанова КМУ «Про державний порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності», розпорядження держпідприємства «Про затвердження Постанови про контроль за дотриманням порядку державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності державними органами. органи реєстрації» тощо.

Таким чином, порівнюючи структуру змін активів і пасивів, можна зробити висновок, через які джерела в основному відбувався приплив нових коштів і в які активи ці нові кошти будуть інвестовані в майбутньому. Сама структура активів і їх динаміка не дають відповіді на питання, наскільки вигідно інвестору вкладати гроші в ту чи іншу компанію, а лише оцінюють стан активів і наявність варіантів погашення боргу.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДП "НАЦІОНАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ"

2.1. Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ДП "Національні інформаційні системи"

Державне підприємство "Національні інформаційні системи" (надалі - ДП "НАІС") засноване Міністерством юстиції України в травні 2015 року.

Організаційна структура ДП "НАІС": головне підприємство та 22 регіональні філії в обласних центрах України.

Підприємство працює виключно на госпрозрахунковій основі.

Основною метою діяльності Підприємства є технічне, технологічне забезпечення створення та супроводження програмного забезпечення ведення автоматизованих систем Єдиних та Державних реєстрів, що створюються відповідно до наказів Мін'юсту, а також інших електронних баз даних, що створюються відповідно до законодавства України, надання доступу фізичним та юридичним особам до автоматизованих систем Єдиних та Державних реєстрів, забезпечення збереження та захисту даних, що містяться в автоматизованих системах Єдиних та Державних реєстрів.

За 2022 рік підприємство здійснило наступні досягнення:

1. Розвиток Єдиних та Державних реєстрів Міністерства юстиції України. Модернізовано функціонал прикладного програмного інтерфейсу ЄДР шляхом розширення переліку інформації, що надається сервісною послугою у формі прикладного програмного інтерфейсу ЄДР на запит щодо детальної інформації про суб'єкта господарювання.

З метою посилення захисту в частині доступу до інформації, яка міститься в ЄДР, на порталі електронних сервісів реалізовано можливість пошуку відомостей про суб'єктів господарювання лише з використанням кваліфікованого електронного підпису.

Створено функціонал черговості розгляду заяв - допускається реєструвати декілька заяв, але проводити реєстраційні дії лише в порядку черговості надходження заяв, а саме:

- створено функціонал реєстрації/затвердження одразу декількох прийомів документів в рамках однієї реєстраційної справи;
- запроваджено механізм контролю проведення реєстраційних дій у послідовності до затвердження прийомів документів;
- реалізовано систему попереджень у разі порушення послідовності проведення реєстраційних дій.

З метою дотримання вимог законодавства, а також враховуючи побажання користувачів реєстру щодо зручності роботи було доопрацьовано програмне забезпечення ЄДР.

2. Державний реєстр речових прав на нерухоме майно (ДРРП). Розширено обмін з Єдиною державною електронною системою у сфері будівництва (ЄДЕССБ).

З метою мінімізації шахрайських дій з підробленими документами, допущення технічних помилок при внесенні даних до ДРРП, а також спрощення порядку отримання адміністративних послуг фізичними та юридичними особами в частині зменшення кількості документів, які подаються для державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень було розширено перелік документів, які на запит державного реєстратора (нотаріуса) ДРРП в онлайн режимі надходять з ЄДЕССБ, а саме:

- довідки щодо технічної можливості поділу об'єкта нерухомого майна;
- довідки щодо технічної можливості виділу в натурі частки з об'єкта нерухомого майна;
- довідки щодо технічної можливості об'єднання об'єкта нерухомого майна;
- документа, що підтверджує факт знищення об'єкта будівництва (Витяг з ЄДЕССБ).

З метою ведення обліку на фіксації вартості об'єктів нерухомого майна забезпечено можливість внесення до запису про право власності/довірчої власності відомостей про ціну (вартість) нерухомого майна у поле «Ціна нерухомого майна, встановлена у договорі».

3. Єдина державна електронна система е-нотаріату (Система е-нотаріату). Розроблено та впроваджено в дослідну експлуатацію програмне забезпечення формування та проведення перевірки нотаріального документа з електронним ідентифікатором у складі Системи е-нотаріату (сервіс формування нотаріальних документів з QR-кодом у складі Системи е-нотаріату). Відтак, перевірити оригінальність нотаріально посвідченого документа з електронним ідентифікатором (QR-кодом) в Системі е-нотаріату, а також отримати його електронну копію, можна онлайн за допомогою мобільного додатка «Дія».

4. Єдиний реєстр засуджених та осіб, узятих під варту (ЄРЗО). Відбулося удосконалення підсистем ЄРЗО: «Щоденник», «КАСАНДРА» та «Досудова доповідь».

5. Автоматизована система виконавчого провадження (АСВП). Доопрацьовано функціонал АСВП в частині надання органам державної виконавчої служби та приватним виконавцям надавачами платіжних послуг інформації про відкриття/закриття рахунків юридичними особами, відомості щодо яких містяться в Єдиному реєстрі боржників (раніше така інформація надавалась виключно щодо фізичних осіб).

6. Державний реєстр актів цивільного стану громадян (ДРАЦС). Роботи в напрямках:

- розвиток електронних послуг;
- електронна взаємодія через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів «Трембіта» (ТРЕМБІТА);
- доопрацювання програмного забезпечення ДРАЦС.

У таблиці 2.1 розглянемо формування та структури активів підприємства ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.1 - Формування та структура активів ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Пасиви	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення 2021 р. від 2020р.		Відхилення 2022 р. від 2021р.	
	сума, тис.грн.	част- ка, %	сума, тис. грн.	част- ка, %	сума, тис. грн.	част- ка, %	сума, тис. грн.	част- ка, %	сума, тис. грн.	част- ка, %
1. Усього активів	224273	100,00	337330	100,00	333651	100,00	113057	-	-3679	-
2. Необоротні активи	135239	60,30	229367	67,99	183787	55,08	94128	7,69	-45580	-12,91
3. Оборотні активи, з них:	89034	39,70	107963	32,01	149864	44,92	18929	-7,69	41901	12,91
3.1. Запаси	15210	6,78	11104	3,29	7323	2,19	-4106	-3,49	-3781	-1,10
3.2. Грошові кошти та розрахунки	73824	32,92	96859	28,71	142541	42,72	23035	-4,20	45682	14,01
3.2.1 Кошти в розрахунках	10291	4,59	15190	4,50	32581	9,76	4899	-0,09	17391	5,26
3.2.2. Грошові кошти та їх еквіваленти	63533	28,33	81669	24,21	109960	32,96	18136	-4,12	28291	8,75

Проведені розрахунки в табл. 2.1 виявили, що в 2021 році по відношенню до 2020 року активи збільшились на 113057 тис. грн. Відбулося це в результаті зростання необоротних активів на 94128 тис. грн. і вони збільшили свою вагу в активах на 7,69 до 67,99% всіх активів. Оборотні активи також збільшились на 18929 тис. грн. На збільшення оборотних активів вплинуло зростання коштів в розрахунках на 4899 тис. грн. та грошових коштів на 18136 тис. грн. Запаси зменшились на 4106 тис. грн. і втратили 3,49 в активах до 3,29% всіх активів.

На рис. 2.1 наведено зміни в структурі активів ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

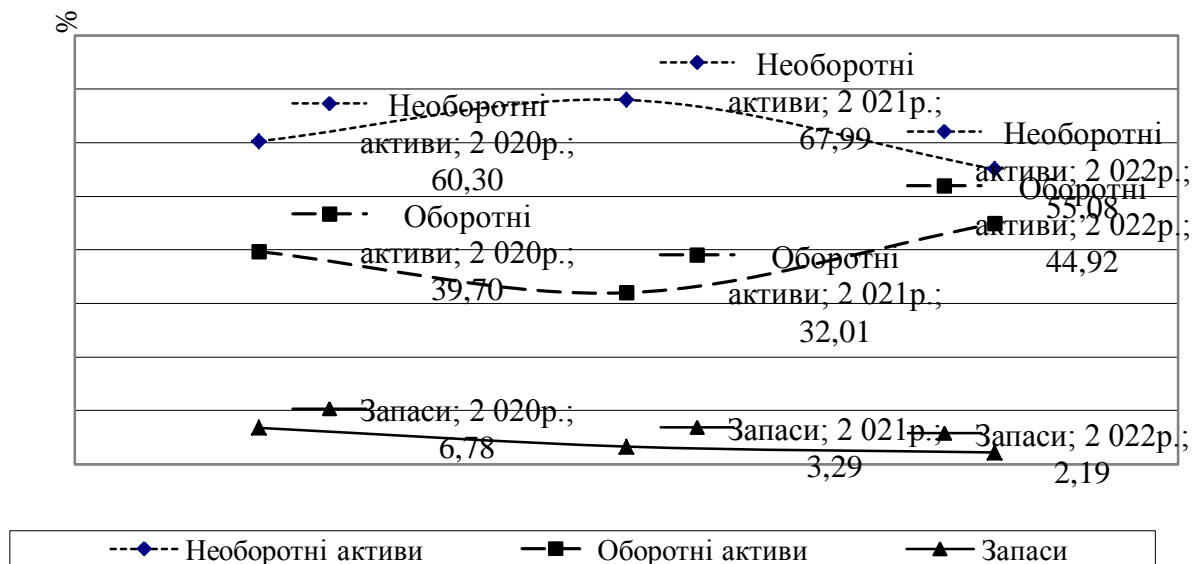

Рисунок 2.1 - Зміни в структурі активів ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

У 2022 році по відношенню до 2021 року активи зменшились на 3679 тис. грн. Відбулося значне зменшення необоротних активів – на 45580 тис. грн. в результаті чого вони втратили в активах 12,91 своєї частки і стали займати 55,08% всіх активів.

Оборотні активи зросли на 41901 тис. грн. Продовжують зменшуватись запаси – на 3781 тис. грн. і вони втратили 1,1 частки в активах і становлять 2,19% всіх активів. Кошти в розрахунках додали ще 17391 тис. грн. і збільшили свою частку в активах на 5,26 до 9,76% всіх активів, а ось грошові кошти продовжують значно зростати і сягнули 109960 тис. грн., що більше на 28291 тис. грн. за 2021 рік Це дало їм можливість збільшити свою частку в активах на 8,75 і вони займають 32,96% всіх активів.

У таблиці 2.2 розглянемо формування та структури капіталу підприємства ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Проведені розрахунки в табл. 2.2 виявили, що протягом трьох років відсутні довгострокові зобов'язання і забезпечення.

Таблиця 2.2 - Формування та структура капіталу ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Пасиви	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення 2021 р. від 2020р.		Відхилення 2022 р. від 2021р.	
	сума, тис.грн.	част- ка, %	сума, тис. грн.	част- ка, %	сума, тис. грн.	част- ка, %	сума, тис. грн.	част- ка, %	сума, тис. грн.	част- ка, %
1. Усього пасивів	224273	100	337330	100	333651	100	113057	-	-3679	-
2. Власний капітал	179186	79,90	190334	56,42	196288	58,83	11148	-23,47	5954	2,41
2.1. Зареєстрований (пайовий) капітал	4139	1,85	4139	1,23	4139	1,24	0	-0,62	0	0,01
2.2. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	26938	12,01	36309	10,76	45913	13,76	9371	-1,25	9604	3,00
2.3. Інший капітал	148109	66,04	149886	44,43	146236	43,83	1777	-21,61	-3650	-0,60
3. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4. Поточні зобов'язання	45087	20,10	146996	43,58	137363	41,17	101909	23,47	-9633	-2,41
4.1. Короткострокові кредити банків	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.2. Кредиторська заборгованість	44701	19,93	146650	43,47	135291	40,55	101949	23,54	-11359	-2,93
4.3. Інші поточні зобов'язання	386	0,17	346	0,10	2072	0,62	-40	-0,07	1726	0,52

У 2021 році по відношенню до 2020 року пасиви збільшились на 113057 тис. грн. Відбулося незначне зростання власного капіталу – на 11148 тис. грн. та значне зростання поточних зобов'язань на 101909 тис. грн. У результаті власний капітал втратив 23,47 частки в пасивах і становить 56,42% всіх пасивів. У поточних зобов'язаннях відбулося зростання кредиторської заборгованості на 101949 тис. грн., що збільшило її частку в пасивах на 23,54 до 43,47% всіх пасивів.

На рис. 2.2 наведено зміни в структурі капіталу ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

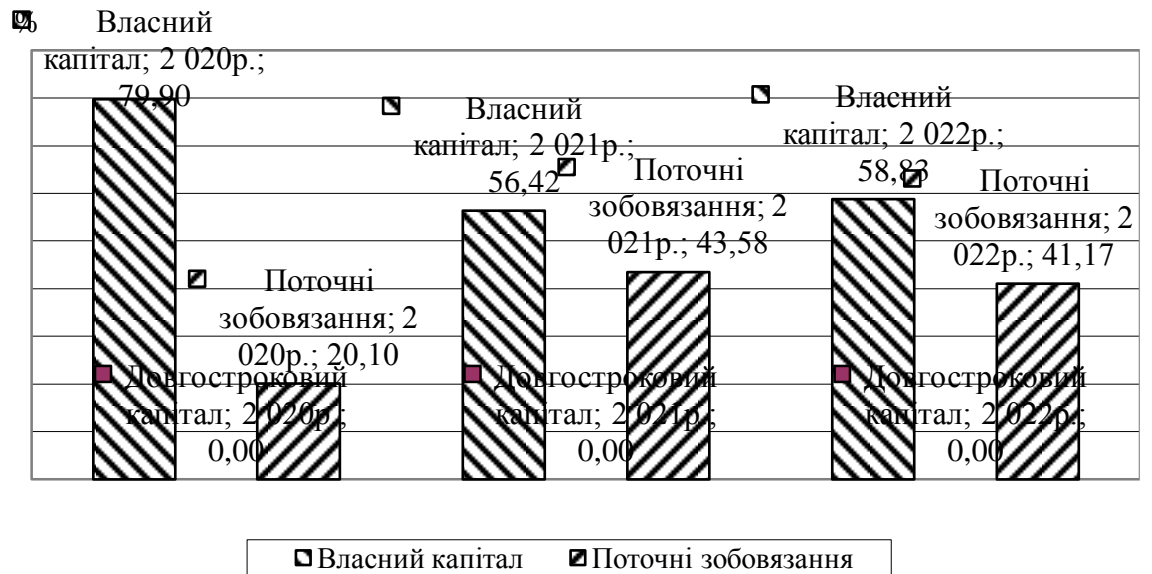

Рисунок 2.2 - Зміни в структурі капіталу ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

У 2022 році по відношенню до 2021 року пасиви зменшились на 3679 тис. грн. Відбулося зменшення поточних зобов'язань на 9633 тис. грн. і вони втратили в пасивах 2,41 до 41,17% всіх пасивів. У поточних зобов'язаннях відбулося зменшення кредиторської заборгованості на 11359 тис. грн.

На рис. 2.3 наведено склад власного капіталу ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

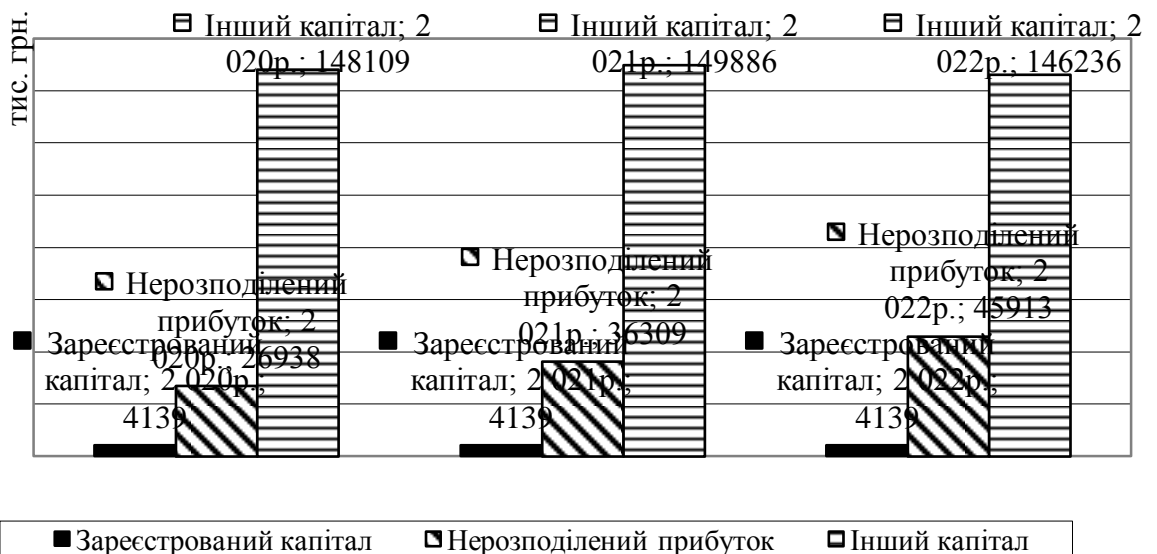

Рисунок 2.3 - Склад власного капіталу ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

системи" за 2020-2022 рр.

Згідно з рис. 2.3 власний капітал у 2020 році складався з зареєстрованого капіталу на 1,85%, який протягом трьох років не змінився і втратив свою частку до 1,24% всіх пасивів. Більшу частину власного капіталу складає інший капітал – 66,04% всіх пасивів в 2020 році, в 2022 році він зменшився на 3650 тис. грн., а його частка становить 43,83% всіх пасивів.

Нерозподілений прибуток в 2021 році збільшився на 9371 тис. грн. і становив 10,76% всіх пасивів, що на 1,25 менше за 2020 рік, а вже в 2022 році він збільшився на 9604 тис. грн. і збільшив свою частку в пасивах на 3 до 13,76% всіх пасивів.

2.2. Оцінка ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності ДП "Національні інформаційні системи"

Щоб зрозуміти реальну ситуацію в компанії, ми проведемо діагностику показників ефективності діяльності компанії в таблицях нижче.

В умовах ринкової економіки, де можлива ліквідація підприємств внаслідок їх банкрутства, ліквідність є одним із найважливіших показників фінансового стану.

Фінансовий стан підприємств можна оцінити з точки зору коротко- та довгострокової перспективи. У короткостроковому періоді критерієм оцінки фінансового стану підприємства є його ліквідність і платоспроможність, тобто здатність своєчасно і в повному обсязі розраховуватися за короткостроковими зобов'язаннями. Термін «ліквідний» означає плавне перетворення активів у гроші. Ліквідність компанії - це її здатність конвертувати активи в готівку для покриття всіх необхідних платежів.

Найбільш ліквідною є готівка (або залишок балансового рахунку 311 «Поточні рахунки в національній валюті»). Ще однією перевагою з точки зору ліквідності є короткострокові інвестиції (цінні папери), оскільки їх можна швидко реалізувати за потреби.

Залежно від рівня ліквідності активи підприємства поділяються на такі групи:

1. Найбільш ліквідні активи (A1) – це суми всіх позицій фондів та їх еквівалентів, тобто гроші, які можна використовувати для рутинних розрахунків.

2. Швидкі активи (A2) – це активи, конвертація яких у гроші потребує певного часу. До цієї групи відноситься дебіторська заборгованість.

3. Активи у вільному обігу (A3) — статті другого розділу активу балансу, до складу яких входять запаси та інші оборотні активи. Інвентар не можна продати, поки не буде знайдено покупця.

4. Важкореалізовані активи (A4) – активи, які, як очікується, будуть використовуватися в бізнесі протягом тривалого часу. До цієї групи включаються всі статті 1-го розділу активу балансу («Основні засоби»).

Пасиви балансу згруповані за збільшенням сплати зобов'язань таким чином:

1. Негайні зобов'язання (П1) - це зобов'язання по оплаті, виплаті дивідендів, не повернені вчасно кредити.

2. Короткострокові зобов'язання (П2) - це короткострокові кредити банків, поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, видані векселі.

3. Довгострокові зобов'язання (П3) - це довгострокові зобов'язання - III розділ пасиву балансу.

4. Постійні пасиви (П4) є статтями першого розділу пасиву балансу («Власний капітал»).

Компанія буде ліквідною, якщо її поточні активи перевищуватимуть поточні зобов'язання.

У табл. 2.3 проведемо розрахунки показників ліквідності балансу ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.3 – Показники ліквідності балансу ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр., тис. грн.

Стаття активу	2020р.,	2021р.,	2022р.,	Пасиви	2020р.,	2021р.,	2022р.,	Надлишок (+), нестача (-) платіжних коштів у		
								2020 році	2021 році	2022 році
1.Найбільш ліквідні активи, А1	63533	81669	109960	1. Поточні зобов'язання за розрахунками (П ₁)	33337	30260	35464	30196	51409	74496
2.Активи, що швидко реалізуються, А2	6027	9255	23854	2. Короткострокові кредити банків і позики (П ₂)	11750	116736	101899	-5723	-107481	-78045
3.Активи, що повільно реалізуються, А3	19474	17039	16050	3. Довгострокові зобов'язання (П ₃)	0	0	0	19474	17039	16050
4.Активи, що важко реалізуються А4	135239	229367	183787	4. Постійні пасиви (П ₄)	179186	190334	196288	-43947	39033	-12501
Баланс	224273	337330	333651	Баланс	224273	337330	333651	X	X	X

Баланс вважають абсолютно ліквідним, якщо $A1 \geq П1$, $A2 \geq П2$, $A3 \geq П3$, $A4 \leq П4$. Як видно з табл. 2.3 в 2020 році $A1 \geq П1$, $A2 \leq П2$, $A3 \geq П3$, $A4 \leq П4$, в 2021 році $A1 \geq П1$, $A2 \leq П2$, $A3 \geq П3$, $A4 \geq П4$, в 2022 році $A1 \geq П1$, $A2 \leq П2$, $A3 \geq П3$, $A4 \leq П4$.

Таким чином, з кожним роком ліквідність балансу покращується, але підприємство не має в 2022 році ліквідного балансу. Позитивним є зменшення короткострокових пасивів у 2022 році на 14837 тис. грн.

Розглянемо коефіцієнти ліквідності у наступній таблиці (див. табл. 2.4).

Таблиця 2.4 - Аналіз ліквідності ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Показник	Джерело інформації	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення +/- 2021 р. від 2020р.	Відхилення +/- 2022 р. від 2021р.
1	2	3	4	5	6	7
1. Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	$\frac{\phi.1, p.1195}{\phi.1, p.1695}$	1,97	0,73	1,09	-1,24	0,36
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності (Кшл)	$\frac{\phi.1, p.1195 - p.1100 - p.1110}{\phi.1, p.1695}$	1,64	0,66	1,04	-0,98	0,38
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	$\frac{\phi.1, p.1160 + p.1165}{\phi.1, p.1695}$	1,41	0,56	0,80	-0,85	0,24
4. Власні оборотні кошти (ВОК)	$\phi.1, p. 1495 - \phi.1, p.1095$	43947	-39033	12501	-82980	51534
5. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами (Квок)	$\frac{\phi.1, p.1495 - p.1095}{\phi.1, p.1195}$	0,49	-0,36	0,08	-0,86	0,44
6. Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними оборотними коштами (Кзвок)	$\frac{\phi.1, p.1495 - p.1095}{\phi.1, p.1100 + 1110}$	2,89	-3,52	1,71	-6,40	5,22

1	2	3	4	5	6	7
7. Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів (Кман _{вок})	$\frac{\phi.1, p.1165}{\phi.1, p.1495 - \phi.1, p.1095}$	1,45	-2,09	8,80	-3,54	10,89
8. Коефіцієнт покриття запасів (Кпокр.зап)	$\frac{\phi.1, p.1495 - p.1095 + p.1600 + p.1615}{\phi.1, p.1100 + p.1110}$	3,24	-3,17	2,44	-6,40	5,61

Наведені розрахунки показали, що ліквідність погіршилась в 2021 році – всі коефіцієнти погіршились: поточної ліквідності на 1,24; швидкої ліквідності на 0,98; абсолютної ліквідності на 0,85. Наглядно динаміку основних показників ліквідності ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр. можна розглянути на рис. 2.4.

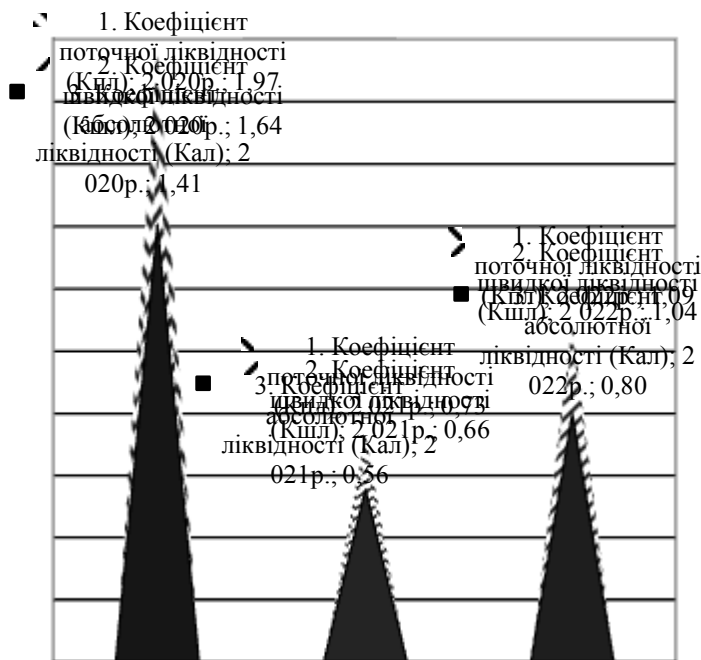

Рисунок 2.4 - Динаміка показників ліквідності ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Як видно з рис. 2.4 в 2022 році відбулося покращення коефіцієнтів швидкої ліквідності на 0,38 п.п., поточної ліквідності на 0,36 п.п., коефіцієнт абсолютної ліквідності дуже великий (при нормативі 0,1) із-за великого розміру грошових коштів та їх еквівалентів і його значення на протязі 2022

року збільшилось на 0,24 і становить 0,8.

Наступним етапом аналізу фінансових показників є аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства (див. табл. 2.5-2.7).

Таблиця 2.5 - Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості ДП "Національні інформаційні системи" у 2020 - 2022 рр.

Показник	Джерело інформації (форма № 1)	2020 рік, тис.грн	2021 рік, тис.грн	2022 рік, тис.грн	Відхилення (+, -) показника 2021 р. порівняно з 2020 р.		Відхилення (+, -) показника 2022 р. порівняно з 2021 р.	
					абсолютне, тис.грн.	відносне, %	абсолютне, тис.грн.	відносне, %
1. Постійні пасиви (ПП)	р. 1495	179186	190334	196288	11148	6,22	5954	3,13
2. Активи, що важно реалізуються (АВР)	р. 1095	135239	229367	183787	94128	69,60	-45580	-19,87
3. Власні обігові кошти (ВОК)	ПП - АВР	43947	-39033	12501	-82980	-188,82	51534	-132,03
4. Довгострокові зобов'язання (ДЗ)	р.1595	0	0	0	0	-	0	-
5. Наявність постійних та довгострокових пасивів для фінансування запасів	ВОК + ДЗ	43947	-39033	12501	-82980	-188,82	51534	-132,03
6. Короткострокові кредити банків (КК)	р. 1600	0	0	0	0	-	0	-
7. Загальна сума основних джерел фінансування запасів	ВОК + ДЗ + КК	43947	-39033	12501	-82980	-188,82	51534	-132,03
8 Запаси (З)	р. (1100 + 1110)	15210	11104	7323	-4106	-27,00	-3781	-34,05
9. Надлишок (нестача) власних обігових коштів	ВОК - З	28737	-50137	5178	-78874	-274,47	55315	-110,33
10. Надлишок (нестача) власних обігових коштів та довгострокових зобов'язань	ВОК + ДЗ-З	28737	-50137	5178	-78874	-274,47	55315	-110,33
11. Надлишок (нестача) основних джерел фінансування запасів	ВОК + ДЗ + КК - З	28737	-50137	5178	-78874	-274,47	55315	-110,33

Таблиця 2.6 - Типи фінансової стійкості підприємства

Абсолютна фінансова стійкість	Нормальна фінансова стійкість	Нестійкий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан
$ВOK - 3 \geq 0$	$ВOK - 3 < 0$	$ВOK - 3 < 0$	$ВOK - 3 < 0$
$ВOK + ДЗ - 3 \geq 0$	$ВOK + ДЗ - 3 \geq 0$	$ВOK + ДЗ - 3 < 0$	$ВOK + ДЗ - 3 < 0$
$ВOK + ДЗ +$ $+ КК - 3 \geq 0$	$ВOK + ДЗ +$ $+ КК - 3 \geq 0$	$ВOK + ДЗ +$ $+ КК - 3 \geq 0$	$ВOK + ДЗ +$ $+ КК - 3 < 0$
{1, 1, 1}	{0, 1, 1}	{0, 0, 1}	{0, 0, 0}

Висновок: підприємство в 2020 році знаходилося в абсолютній фінансовій стійкості. У 2021 році ситуація погіршилась до кризового стану в результаті значного зростання активів, що важко реалізуються на 69,60% або на 94128 тис. грн. У 2022 році фінансова стійкість знову перейшла в абсолютну фінансову стійкість. Це пов'язано з збільшенням постійних пасивів на 5954 тис. грн., зменшення активів, що важко реалізуються на 45580 тис. грн. та зменшення запасів на 3781 тис. грн.

Таблиця 2.7 - Показники фінансової стійкості підприємства ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Назва показника	Нормативне значення	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення (+, -) показника 2021 р. / з 2020 р.		Відхилення (+, -) показника 2022 р. / 2021 р.	
					абсолютне	відносне	абсолютне	відносне
Коефіцієнт автономії	більше 0,5	0,799	0,564	0,588	-0,235	-29,379	0,024	4,265
Коефіцієнт фінансової залежності	менше 0,2	1,252	1,772	1,700	0,521	41,601	-0,073	-4,091
Коефіцієнт фінансового ризику	менше 0,5	0,252	0,772	0,700	0,521	206,932	-0,073	-9,388
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	більше 0	0,245	-0,205	0,064	-0,450	-183,616	0,269	-131,055
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	-	0,000	0,000	0,000	0,000	-	0,000	-
Коефіцієнт довгострокового залучення коштів	0,4	0,000	0,000	0,000	0,000	-	0,000	-
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	0,6	1,000	1,000	1,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства є його незалежність від зовнішніх джерел фінансування. З цією метою обчислюється коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) як відношення загальної суми власних коштів до підсумку балансу. Згідно таблиці бачимо, що підприємство є фінансово незалежним у 2020-2021 рр., тобто воно було здатне зробити усі платежі за рахунок власних засобів. У 2022 році ситуація дещо покращилась і платоспроможність залишається високою.

Коефіцієнт співвідношення власних та залучених засобів визначає, чи може підприємство залучати до господарського обороту залучений капітал. У 2020-2022 р. ми бачимо, що власних засобів достатньо для покриття чужих джерел і є можливість залучити кошти.

На рис. 2.5 наведено динаміку змін коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

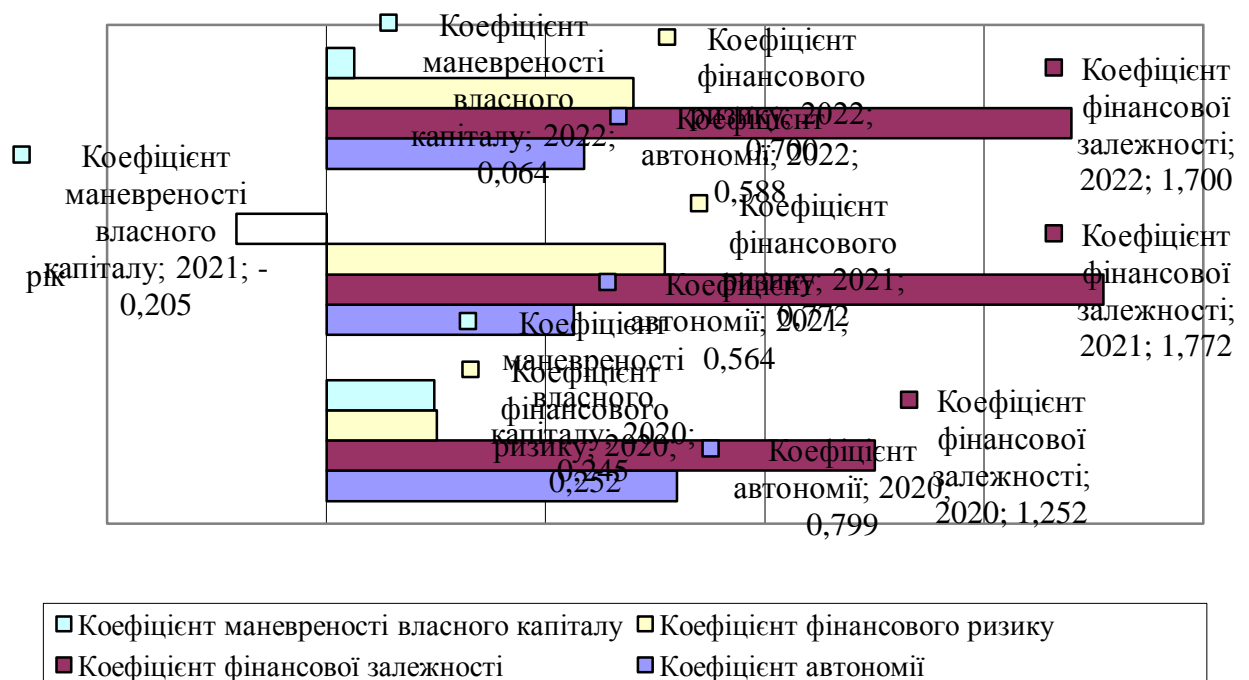

Рисунок 2.5 - Динаміка змін коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Коефіцієнт автономії у 2021 році зменшився на 0,235, у 2022 році він

збільшився - 0,024. Коефіцієнт маневреності за 2022 рік покращився на 0,269 і підприємство має маневреність, а коефіцієнт фінансового ризику зменшився на 9,388%.

Таким чином, проведене дослідження ДП "Національні інформаційні системи" виявило, що у підприємства не має проблем з фінансовою стійкістю із-за великого розміру постійних пасивів. Підприємство має достатньо власного капіталу, що забезпечує його платоспроможність. Необхідним є збільшення розміру активів, що швидко реалізуються та зменшувати розмір грошових коштів та їх еквівалентів.

З розвитком теорії менеджменту все більшого значення набуває вивчення підприємницької діяльності в напрямку визначення перспектив і можливостей на основі аналізу господарської діяльності. Проте єдиного підходу до констатації діяльності підприємства та встановлення показників, моніторинг яких суттєво впливає на функціонування підприємства, немає. На рівні окремої організації підприємницька діяльність найчастіше розглядається як операційна ефективність і визначається шляхом порівняння ефекту від використання власного капіталу. Це визначення ототожнює підприємницьку діяльність з ефективністю. З точки зору фінансового аналізу під діяльністю підприємства розуміють темпи економічного розвитку підприємства, збільшення активів, прибутку тощо. Однак таке розуміння діяльності підприємства є частковим і не враховує весь спектр факторів, що впливають на функціонування організації в ринковому середовищі. При цьому не враховується якісна сторона діяльності організації (мотивація працівників, стратегія компанії, корпоративні відносини, оптимальність структури управління організацією, якість управління, ступінь використання ринкових можливостей тощо).

Аналіз господарської діяльності дає змогу проаналізувати ефективність основної діяльності підприємства, яка характеризується швидкістю обертання фінансових ресурсів підприємства. Аналіз проводиться за допомогою поворотних індикаторів.

В наступній табл. 2.8 проведемо аналіз ділової активності ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.8 - Аналіз ділової активності ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Показники	Формула для розрахунку	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення +/- 2021 р. від 2020р.	Відхилення +/- 2022 р. від 2021р.
1. Коефіцієнт оборотності активів	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1300_{\text{П}} + 1300_{\text{К}})}$	2,207	2,197	1,433	-0,010	-0,764
2. Коефіцієнт оборотності основних фондів	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1005_{\text{П}} + 1010_{\text{П}} + 1005_{\text{К}} + 1010_{\text{К}})}$	9,512	6,276	4,669	-3,236	-1,607
3. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1195_{\text{П}} + 1195_{\text{К}})}$	5,559	6,263	3,728	0,704	-2,535
4. Коефіцієнт оборотності запасів	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1100_{\text{П}} + 1110_{\text{П}} + 1100_{\text{К}} + 1110_{\text{К}})}$	32,540	46,885	52,162	14,345	5,277
5. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1125_{\text{П}} + \dots + 1155_{\text{П}} + 1125_{\text{К}} + \dots + 1155_{\text{К}})}$	82,120	80,732	29,031	-1,389	-51,701
6. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1495_{\text{П}} + 1495_{\text{К}})}$	2,762	3,339	2,486	0,577	-0,853
7. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1610_{\text{П}} + \dots + 1650_{\text{П}} + 1610_{\text{К}} + \dots + 1650_{\text{К}})}$	14,847	19,399	14,625	4,553	-4,775

Як видно з табл. 2.8 в 2021 році ділова активність майже не змінилась, деякі коефіцієнти збільшились, деякі зменшились. У 2022 році ділова активність погіршилась – зменшились майже всі коефіцієнти. Покращився лише коефіцієнт оборотності запасів на 5,277 п.п. Найбільше зменшення відбулося з коефіцієнтом оборотності дебіторської заборгованості - на 51,701 п.п. Позитивним є зменшення у 2022 році коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості на 4,775 п.п.

У наступній табл. 2.9 розрахуємо періоди оборотності фінансових ресурсів ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.9 - Періоди оборотності фінансових ресурсів ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Показник	Формула для розрахунку	Напрямок позитивних змін	2020 р., дні	2021 р., дні	2022 р., дні
1. Період оборотності активів	$\frac{360}{K_A}$	>0, зменшення	163,13	163,87	251,31
2. Період оборотності основних фондів	$\frac{360}{K_{Of}}$	>0, зменшення	37,85	57,36	77,11
3. Період оборотності оборотних активів	$\frac{360}{K_{OA}}$	>0, зменшення	64,76	57,48	96,57
4. Період оборотності запасів	$\frac{360}{K_3}$	>0, зменшення	11,06	7,68	6,9
5. Період оборотності дебіторської заборгованості	$\frac{360}{K_{ДЗ}}$	>0, зменшення	4,38	4,46	12,4
6. Період оборотності власного капіталу	$\frac{360}{K_{BK}}$	>0, зменшення	130,33	107,82	144,8
7. Період обороту кредиторської заборгованості	$\frac{360}{K_{K3}}$	>0, збільшення	24,25	18,56	24,62

З наведеної табл. 2.9 видно, що оборотність активів можна вважати середньою у 2020-2021 роках, так як вона становила 0,% року і у 2022 році вона погіршилась на 87,43 дні. За два роки погіршився період оборотності основних фондів на 39,26 днів, оборотних активів на 31,81 днів. Покращення відбулося лише з періодом оборотності запасів на 3,38 днів в 2021 році та на 0,78 днів в 2022 році.

Таким чином, на підприємстві спостерігається збільшення проблем з діловою активністю на що вплинуло зменшення виручки від реалізації продукції у 2022 році.

2.3. Оцінка фінансових результатів та рентабельності підприємства ДП "Національні інформаційні системи"

Характерною рисою економічного аналізу є об'єктивна оцінка ефективності виробничо-фінансової діяльності.

Кінцевим результатом діяльності підприємства є прибуток, який характеризує абсолютну ефективність його роботи. Важливим питанням для підприємств є досягнення не тільки належного рівня прибутку, а й належного рівня якості прибутку підприємства на всіх етапах його розвитку.

Прибуток кожної компанії формується за рахунок наступних ресурсів:

1) Прибуток від реалізації продукції є основною складовою загального прибутку. Розраховується як різниця між доходами та їх сукупними витратами (без ПДВ та акцизного збору);

2) прибуток від реалізації майна включає прибуток від реалізації основних засобів (матеріальних необоротних активів), нематеріальних активів, цінних паперів. Розраховується як різниця між ціною продажу та залишковою (залишковою) вартістю об'єкта, що продається, з урахуванням витрат на продаж-демонтаж, транспорт, оплату посередницьких послуг;

3) прибуток від нереалізованих операцій - це прибуток від частки участі у спільних підприємствах, лізингу активів, дивідендів за цінними паперами, доходу від утримання боргових зобов'язань, доходу від економічних санкцій і розраховується як різниця між доходом, отриманим у результаті цих операцій та витрати на їх реалізацію.

У табл. 2.10 проведемо розрахунки основних показників фінансових результатів ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.10 - Основні показники фінансових результатів ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Найменування	2020	2021	2022	Відхилення (+, -) показника 2021 р. порівняно з 2020 р.		Відхилення (+, -) показника 2022 р. порівняно з 2021 р.	
				абсолютне, тис.грн.	відносне, %	абсолютне, тис.грн.	відносне, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	494939	616870	480594	121931	24,64	-136276	-22,09
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	319492	421830	325193	102338	32,03	-96637	-22,91
Валовий прибуток	175447	195040	155401	19593	11,17	-39639	-20,32
Інші операційні доходи	5941	6603	13225	662	11,14	6622	100,29
Адміністративні витрати	83284	115662	96961	32378	38,88	-18701	-16,17
Витрати на збут	5776	7069	5063	1293	22,39	-2006	-28,38
Інші операційні витрати	35011	34236	34460	-775	-2,21	224	0,65
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	57317	44676	32142	-12641	-22,05	-12534	-28,06
Інші витрати	3361	12760	26418	9399	279,65	13658	107,04
Інші доходи	323	0	1	-323	-100,00	1	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	60355	57436	58559	-2919	-4,84	1123	1,96
Витрати (дохід) з податку на прибуток	10984	10581	10541	-403	-3,67	-40	-0,38
Чистий фінансовий результат: прибуток	49371	46855	48018	-2516	-5,10	1163	2,48

Розглядаючи фінансові результати ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр. в табл. 2.10, спостерігається збільшення чистого доходу від реалізації на 24,64% або на 121931 тис. грн. в 2021 році та зменшення на 22,09% або на 136276 тис. грн. в 2022 році. Собівартість в 2021 році зросла на 102338 тис. грн., а в 2022 році зменшилась менш швидким темпами ніж чистий дохід – на 22,91% або на 96637 тис. грн. У результаті цих змін відбулося збільшення валового прибутку в 2021 році на 11,17% до 195040 тис. грн., а в 2022 році валовий прибуток зменшився на 39639 тис. грн. по відношенню з 2021 роком або на 20,32%.

Розглядаючи 2021 рік відбулося зменшення інших операційних витрат на 775 тис. грн. та зростання адміністративних витрат на 38,88%, витрати на збут зросли на 22,39%. Відбулося зростання інших операційних доходів на 11,14% або на 662 тис. грн. Позитивним є значне зростання інших доходів на 279,65% або на 9399 тис. грн. та зменшення інших витрат до 0 тис. грн.

У 2022 році відбулося збільшення операційних доходів на 6622 тис. грн. і позитивним є зменшення адміністративних витрат на 16,17%, витрат на збут на 28,38% до 5063 тис. грн. На збільшення чистого прибутку значно вплинуло зростання інших доходів на 107,04% або на 13658 тис. грн.

У результаті всіх цих змін підприємство отримало на 2516 тис. грн. менше чистого прибутку у 2021 році по відношенню до 2020 року та на 1163 тис. грн. більше чистих прибутків у 2022 році по відношенню до 2021 року.

Рентабельність — один із основних вартісних показників ефективності виробництва, що характеризує рівень рентабельності активів і коефіцієнт використання капіталу в процесі виробництва.

Показники рентабельності - це сукупність показників, що характеризують здатність підприємства отримувати необхідний прибуток під час господарської діяльності. Показники (індикатори) рентабельності визначають загальну ефективність використання активів і вкладеного капіталу. Вони можуть бути розраховані як коефіцієнти, а потім представлені у вигляді десяткової дроби або як коефіцієнти прибутковості, а потім представлені у відсотках.

Показники рентабельності розраховуються на основі балансу підприємства та звіту про фінансові результати. Розрахунок показників рентабельності може базуватися на різних значеннях прибутку компанії: валовий (маржинальний) прибуток, операційний прибуток, прибуток до сплати відсотків і податку на прибуток (ЕВІТ), прибуток до оподаткування (ЕВТ), чистий прибуток. Найчастіше для розрахунку показників рентабельності використовується чистий прибуток або прибуток до вирахування відсотків і податку на прибуток.

Аналіз рентабельності підприємства дозволяє визначити ефективність вкладення коштів у підприємство та раціональність їхнього використання.

Проведемо розрахунки показників рентабельності в табл. 2.11.

Таблиця 2.11 - Показники рентабельності ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

Показник	Формула для розрахунку	2020р., %	2021р., %	2022р., %	Відхилення +/- 2021 р. від 2020р.	Відхилення +/-2022 р. від 2021р.
1	2	3	4	5	6	7
1. Коефіцієнт рентабельності майна	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2350(2355) * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1300_{\text{П}} + 1300_{\text{К}})}$	22,01	16,69	14,31	-5,33	-2,37
2. Коефіцієнт рентабельності капіталу	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2350(2355) * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1900_{\text{П}} + 1900_{\text{К}})}$	22,01	16,69	14,31	-5,33	-2,37
3. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2350(2355) * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1495_{\text{П}} + 1495_{\text{К}})}$	27,55	25,36	24,84	-2,19	-0,52
4. Коефіцієнт рентабельності продаж	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2090(2095)}{\phi.2 \text{ p.}2000}$	35,45	31,62	32,34	-3,83	0,72
5. Коефіцієнт валової рентабельності основної діяльності	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2090(2095) * 2}{\phi.2 \text{ p.}2050}$	54,91	46,24	47,79	-8,68	1,55
6. Коефіцієнт рентабельності операційної діяльності	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2190(2195)}{\phi.2 \text{ p.}(2050 + 2180)}$	16,17	9,80	8,94	-6,37	-0,86
7. Коефіцієнт чистої рентабельності реалізованої продукції	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2350(2355)}{\phi.2 \text{ p.}2000}$	9,98	7,60	9,99	-2,38	2,40
8. Коефіцієнт рентабельності необоротних активів	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2350(2355) * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1095_{\text{П}} + 1095_{\text{К}})}$	36,51	25,70	23,24	-10,80	-2,46
9. Коефіцієнт рентабельності оборотних активів	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2350(2355) * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1195_{\text{П}} + 1195_{\text{К}})}$	55,45	47,57	37,25	-7,88	-10,32

У результаті того, що підприємство протягом 2020-2022 років має чисті прибутки показники рентабельності мають позитивне значення. На рис. 2.6 можна побачити значення основних показників рентабельності.

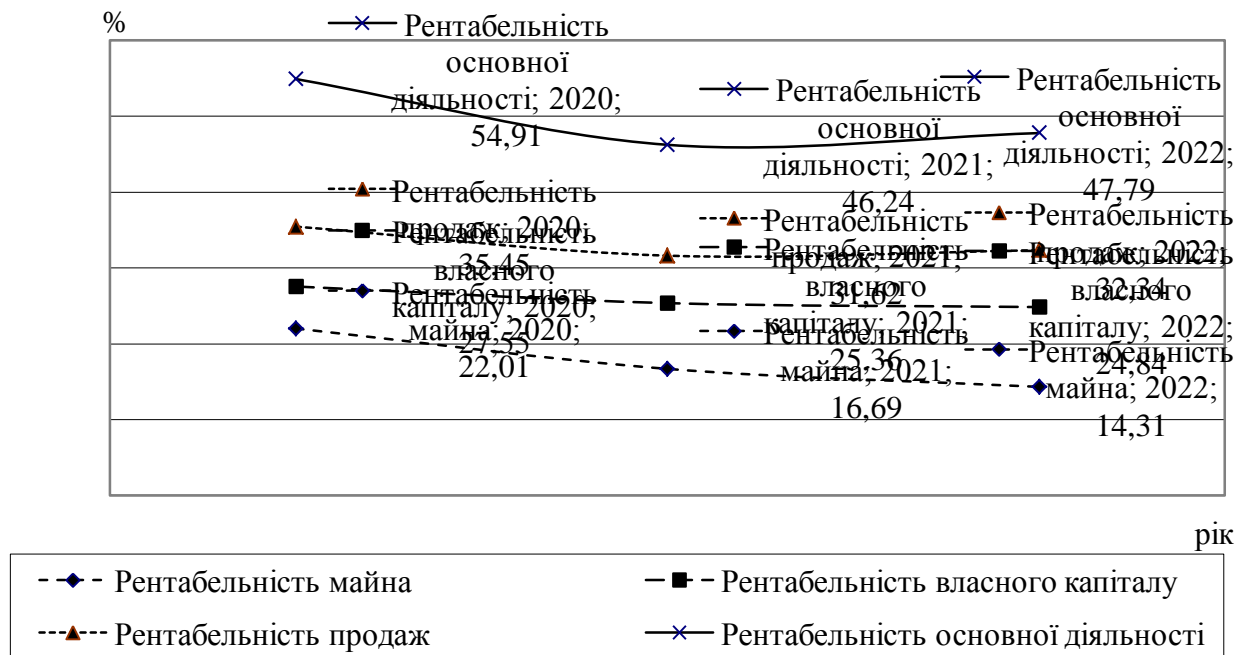

Рисунок 2.6 - Динаміка показників рентабельності ДП "Національні інформаційні системи" за 2020-2022 рр.

У 2020 році показники рентабельності мали високі значення. У 2021 році із-за отримання менше чистих прибутків відбулося зменшення показників на 2,19-10,8 п.п. Найбільше зменшення відбулося у рентабельності необоротних активів – на 10,8 до 25,7% на що також вплинуло їх значне зростання.

У 2022 році із-за отримання на 1163 тис. грн. більше чистих прибутків відбувається покращення коефіцієнтів рентабельності продаж на 0,72, основної діяльності на 1,55, реалізації продукції на 2,4. Але інші показники зменшились в результаті зростання оборотних активів, власного капіталу. Так рентабельність майна зменшилась з 22,01% в 2020 році до 14,31% в 2022 році. Найбільший показник рентабельності є рентабельність основної діяльності – 47,79%. У цілому всі показники рентабельності є достатньо високими так як більше за 10%.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДП "НАЦІОНАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ"

3.1. Напрямки вдосконалення аналізу фінансового стану суб'єкта підприємництва

Проведений аналіз показав, що підприємство має проблеми з ліквідністю, фінансовою стійкістю, платоспроможністю та веденням бізнесу. Проблеми фінансової стабільності пов'язані з недостатнім капіталом і великими запасами.

Для кращого фінансового аналізу ДП «Національні інформаційні системи» рекомендуємо використовувати інші методи.

Фінансовий аналіз складу та джерел формування активів підприємства можна здійснити за матричною моделлю з використанням методів лінійного програмування, зокрема за методом вирішення транспортної задачі. Баланс підприємства розглядається як матриця, у рядках якої розташовані статті активу (активів) A_j , у стовпцях – статті пасиву P_i (джерела фінансування). Розмірність матриці може повністю відповідати кількості активів і пасивів балансу, але для аналізу достатньо обмежитися переліком агрегованих статей.

Експерти заздалегідь визначають шкалу переваг для визначення деякого i -го джерела ($i = 1, 2, \dots, m$) для деякого j -го виду активів ($j = 1, 2, \dots, n$) C_{ij} . При цьому вони враховують сукупність прав і компетенцій підприємства у сфері фінансової діяльності, економічну природу оборотних і основних засобів, власних і зовнішніх ресурсів. Шкала представлена в балах від 1 до 5 у бік зменшення придатності (прийнятності) варіантів кріплення.

Методи лінійного програмування використовуються в аналізі грошових потоків, фінансовому плануванні на довгостроковий, поточний або операційний періоди. У даному випадку мова йде про наступну матрицю:

стовпці – джерела фінансування; лінії - напрямки витрат (з будь-яким ступенем збільшення або деталізації). Оцінка доцільності використання конкретного ресурсу для фінансування певної статті видатків може бути визначена заздалегідь або інтерактивно. Кількісне значення бальних оцінок може штучно блокувати неприпустимість фінансування окремих видатків із певного джерела (наприклад, неприпустимість використання амортизаційних відрахувань на будь-які витрати, крім капітальних інвестицій, відсутність альтернативи виплаті дивідендів лише за рахунок чистого прибутку, спрямування очікуване збільшення постійних зобов'язань лише до збільшення поточних активів тощо). У разі дисбалансу між сумою витрат і джерелами доходів (так звана задача відкритого трафіку лінійного програмування) вводиться «фіктивний споживач (фіктивний актив) або фіктивний постачальник (фіктивна відповідальність)». Автоматизація розрахунків дозволяє аналітику переглядати кілька варіантів фінансового плану та розумно вибирати найкращий.

Евристика (від грец. *heurisko* — шукати, відкривати) — це метод дослідження, заснований на неформальних, інтуїтивних міркуваннях, на узагальненні досвіду вирішення споріднених проблем. Цей прийом значною мірою скорочує кількість варіантів при розв'язанні задачі і не гарантує, що ви отримаєте найкращий варіант з усіх можливих.

Імітаційне моделювання має відображати поведінку складної системи у випадках, коли відсутні суворі аналітичні заходи тестування або вартість їх розробки надто висока. Алгоритми імітаційного моделювання можуть враховувати як детерміновані, так і стохастичні залежності та залежності, що характеризують модельовану систему. Найбільш поширеними є стохастичні методи імітаційного моделювання, оскільки для більшості складних систем із задовільною (прийнятною) точністю відомі лише середні параметри досліджуваних процесів, унаслідок чого можна працювати не з чітко вираженими значеннями параметрів, а з лише з їхніми ймовірними

значеннями. До таких систем, зокрема, відноситься управління бізнесом на базі даних фінансового аналізу.

Враховуючи об'єктивні труднощі формалізації завдань фінансового менеджменту, що виникають через неоднозначність переліку факторів впливу та кількісної оцінки їх впливу, у фінансовому менеджменті все ширше застосовуються методи імітаційного моделювання. До таких методів відносяться так звані кейс-методи, тобто кейс-технології (від англійського терміна «Case Studi»). Застосування цього методу полягає у врахуванні конкретних господарських ситуацій, що моделюють послідовність колективної розробки управлінських рішень. Кейс-методи спрямовані на накопичення досвіду прийняття рішень з метою вирішення проблем, які не піддаються жорсткій формалізації у випадковому середовищі, за наявності природних протиріч між учасниками вирішення проблеми тощо. Кейс — це перелік подій. і обставини. доповнюється знаннями про середовище діяльності суб'єкта господарювання.

Функціональна діагностика у фінансовому аналізі – це комплекс заходів, які дають змогу розпізнати фінансовий стан досліджуваної системи та розпізнати наслідки змін, що відбуваються. Основною метою функціональної діагностики є виявлення та вивчення первинних симптоматичних симптомів можливих небажаних проблем у поточній діяльності підприємств для їх своєчасного попередження (втрата платоспроможності, інвестиційної привабливості, кредитоспроможності, конкурентоспроможності тощо). При цьому систематизовано окремі характеристики щодо можливих шляхів функціонування підприємства.

Функціональна діагностика базується на принципах комплексності, регулярності, безперервності, доступності, ефективності, раціональності, а також чіткої інтерпретації отриманих результатів. Діагностичні вимоги: універсальність та здатність вирішувати конкретні задачі аналітичних досліджень; врахування внутрішніх і зовнішніх зв'язків, залежностей та ієрархій окремих елементів; регулярність і безперервність відповідно до

безперервності бізнесу. Функціональна діагностика передбачає цілеспрямоване опитування про різні аспекти роботи компанії (як у випадку постановки медичного діагнозу шляхом опитування та вислуховування скарг пацієнта). Можливими об'єктами діагностики є керівники компаній, а також працівники державних установ (акцизники, статистики) та інститутів ринкової інфраструктури (банків, інвестиційних фондів тощо). Результати діагностики мають бути конкретними та однозначними, щоб лягти в основу розробки варіантів управлінських рішень щодо пошуку та мобілізації резервів підвищення ефективності господарської діяльності.

Ці вимоги значною мірою досягаються за рахунок використання в діагностичному дослідженні інструментарію комплексу тестів різної спрямованості залежно від конкретних аналітичних завдань. Тест у функціональній діагностиці — це набір правил і порівняльних стандартів, які використовуються для вивчення певних аспектів діяльності компанії (наприклад, її податкоспроможності, інвестиційної привабливості, кредитоспроможності та платоспроможності тощо). За зовнішньою простотою тестових завдань ховається величезна робота фінансових аналітиків з розробки та перевірки тестів. Створення тесту - це не тільки комплекс теоретичних і експериментальних робіт, спрямованих на формулювання поняття об'єкта випробувань і виявлення діагностичних ознак, а й розробка методики реєстрації виявлених ознак. Тому основною метою організації функціональної діагностики є розробка основного набору тестових завдань і послідовності їх виконання. Дослідження проводиться на підставі відповідей на запитання, що містяться в анкеті, з урахуванням особливостей об'єкта дослідження.

Таким чином, надані пропозиції допоможуть підвищити якість проведення аналізу фінансового стану ДП "Національні інформаційні системи", знайти проблемні ситуації та напрямки їх вирішення.

3.2. Пропозиції щодо покращення фінансового стану ДП "Національні інформаційні системи"

Конкретні заходи для покращення фінансового стану ДП "Національні інформаційні системи" включають:

- збільшення обсягів реалізації продукції;
- зниження собівартості продукції та зменшення витрат, що покриваються прибутком;
- реструктуризація активів;
- рефінансування дебіторської заборгованості;
- підвищення ефективності локалізації та використання ресурсів компанії;
- прогнозування та постійний моніторинг фінансового стану.

Основним напрямом удосконалення самофінансування підприємства є збільшення його прибутку. Ви можете збільшити свій прибуток за допомогою багатьох факторів. Наприклад, можна збільшити ціну на продукцію, надані послуги, виконану роботу. Однак такий варіант не завжди можливий, оскільки на сучасному етапі розвитку нашої країни у бізнесу не вистачає коштів, щоб ще більше платити за послуги, роботи та товари. Отже, резерви зростання прибутку ДП «Національні інформаційні системи» – це кількісні можливості збільшення прибутку за рахунок:

- збільшення обсягу реалізації продукції;
- зниження витрат на виробництво і реалізацію продукції: усунення зайвих витрат на сировину і матеріали, усунення позапланових відходів, усунення несанкціонованих і невиробничих витрат в рамках цехових і загальновиробничих витрат, а також частини витрати на утримання та експлуатацію обладнання, усунення витрат через брак;
- постійне скорочення нереалізованих збитків.

Реструктуризація є одним із інструментів фінансового оздоровлення компаній. Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника

або визнання його банкрутом» та іншими нормативно-правовими документами передбачено застосування реструктуризації як ефективного засобу відновлення платоспроможності підприємства, який рекомендовано включити до плану санації.

Реструктуризація підприємства — це здійснення організаційно-економічних, фінансово-економічних, правових і технічних заходів, спрямованих на реорганізацію підприємства, зміну форми власності, господарювання, організаційно-правової форми, що сприятиме фінансовому оздоровленню підприємства, збільшення обсягів конкурентоспроможної продукції, підвищення ефективності виробництва та задоволення вимог кредиторів. Виходячи з цього визначення, можна розрізнити категорії «реструктуризація бізнесу» та «реорганізація».

Заходи, які здійснюються в рамках реструктуризації виробництва, реструктуризації активів, фінансової реструктуризації та реструктуризації підприємств наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 - Основні заходи, які проводяться в рамках різних видів реструктуризації

Форма реструктуризації	Основні заходи
1	2
Реструктуризація виробництва	<ul style="list-style-type: none"> · зміна керівництва підприємства; · впровадження нових, прогресивних форм та методів управління; · диверсифікація асортименту продукції; · покращення якості продукції; · підвищення ефективності маркетингу; · зменшення витрат на виробництво; · скорочення чисельності зайнятих на підприємстві.
Реструктуризація активів	<ul style="list-style-type: none"> · продаж частини основних засобів; · продаж зайвого обладнання, запасів сировини та матеріалів тощо; · продаж окремих підрозділів підприємства; · зворотній лізинг; · реалізація окремих видів фінансових вкладень; · рефінансування дебіторської заборгованості.
Фінансова реструктуризація	<ul style="list-style-type: none"> · реструктуризація заборгованості перед кредиторами; · одержання додаткових кредитів; · збільшення статутного капіталу; · заморожування інвестиційних вкладень.

Продовження табл. 3.1

1	2
Корпоративна реструктуризація	<ul style="list-style-type: none"> · часткова або повна приватизація; · поділ крупних підприємств на частини; · виділення із крупних підприємств окремих підрозділів; · виділення із підприємства об'єктів соцкультпобуту та інших непрофільних підрозділів; · приєднання чи злиття з іншими, більш потужними підприємствами.

Рефінансування дебіторської заборгованості – форма реструктуризації активів, яка полягає в переведенні дебіторської заборгованості в інші, ліквідні форми оборотних активів: грошові кошти, короткострокові фінансові вкладення тощо. Одним із факторів, що негативно впливають на фінансовий стан компаній, особливо їх платоспроможності, це високий рівень несанкціонованої дебіторської заборгованості, погашення якої становить значний резерв для відновлення платоспроможності компаній у разі фінансової кризи. Тому керівництво реабілітації повинно докладати максимум зусиль для використання цього резерву [16, с.77].

Основними формами рефінансування боргу є:

1. Факторинг - це продаж права вимоги факторинговій компанії або банку, тобто акт передачі прав першого кредитора на вимогу іншої особи іншому кредитору (фактору) з попередньою або наступною компенсацією вартості такого боргу перший кредитор.

Відповідно до договору про розрахунки за факторинговими операціями банк може, наприклад, отримати від продавця право пред'явити рекламацию щодо поставлених товарів і послуг, терміни оплати яких уже минули (прострочена дебіторська заборгованість) або за поточними розрахунками. Найважливіші особливості факторингу включають:

- фінансування та кредитування: компанії передають право на отримання коштів за платіжними документами за поставлену продукцію в обмін на негайне отримання довіритель боргу (після вирахування комісії факторингової компанії);

- покриття ризику: ризик дефолту перекладається на фактора;
- управління боргом: все стягнення боргу передано в компетенцію фактора.

Комісія за факторингову операцію залежить від ризику операції, поточної процентної ставки та терміну погашення і зазвичай становить від 10% до 20% від суми боргу. Фактор перевіряє кредитоспроможність позичальника перед укладенням договору. За відсутності прямих фінансових зв'язків між позичальником і фактором кредитоспроможність оцінюється на основі непрямой інформації та інформації, наданої кредитними установами, що обслуговують позичальника.

2. Виставлення рахунків або дисконтування рахунків. Суть цієї операції полягає в тому, що банк, придбавши вексель за іменним індосаментом, швидко виплачує його пред'явнику і отримує платіж тільки в дату платежу, зазначену на векселі. Економічна сутність дисконтної операції полягає в наступному: власник векселя достроково продає його банку, тобто комерційний кредит перетворюється на банківський. За дострокову оплату банк утримує з номінальної вартості векселя певну комісію на свою користь, тобто оплачує вексель за мінусом дисконту. Різниця між сумою, сплаченою банком за купівлю переказного векселя, і сумою, яку він отримує за цей вексель під час платежу, називається дисконтом.

3. Форфейтинг — переуступка зовнішньоекономічних операцій у формі погашення векселів та іншої дебіторської заборгованості, отриманої імпортером від експортера. У разі конфіскації боргу продавцем боргу може бути компанія, яка виконала свої договірні зобов'язання та має намір рефінансувати борг з метою зниження кредитного ризику та підвищення ліквідності (платоспроможності). Форфейтинг найчастіше здійснюється за участю банківської установи і також є одним із способів перетворення комерційного кредиту в банківський.

Однією з найчастіших причин зниження фінансової стійкості вітчизняних компаній є втрата менеджментом контролю над цільовою

структурою своєї стратегії управління.

Організація контролю повинна базуватися на принципах побудови системи моніторингу повноти виконання цілей стратегії управління фінансовою стійкістю підприємства. Основною метою розвитку системи моніторингу є раннє виявлення відхилень фактичних показників від очікуваних; виявлення причин, що породжують ці відхилення, і вироблення установок на коригування окремих сфер господарювання з метою нормалізації показників.

Можна виділити три напрямки дослідження проблеми підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства:

- технологічні - пошук шляхів зниження собівартості одиниці матеріалів на одиницю продукції в процесі виробництва, поглиблення переробки сировини, скорочення відходів;

- ціннісна – забезпечення безперервного кругообігу вартісної форми матеріальних ресурсів, постійне фінансове забезпечення процесу їх створення та використання;

- соціальні - стимулювання ефективного використання матеріальних ресурсів в умовах нових форм власності, усунення негативних наслідків такого використання, створення більш високого рівня мотивації дбайливого ставлення до ресурсів.

Ці напрямки підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства, що відображають конкретні аспекти проблеми, тісно пов'язані між собою і взаємообумовлені. В основі руху матеріальних ресурсів лежить їх ефективне обертання у формі вартості, що сприяє успішному виконанню завдань, які вирішуються відповідно до суспільних умов виробництва.

Слід враховувати, що раціональне використання матеріальних ресурсів є невід'ємною частиною цілісного виробничого процесу на підприємстві. У зв'язку з цим існує єдина система факторів, що визначає результати виробництва та рівень усіх його економічних показників, які відображають

ефективність використання як матеріальних ресурсів, так і праці.

Фактори підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів можна поділити на чотири групи: техніко-технологічні, соціально-економічні, інформаційні та організаційні.

На підприємстві необхідно підтримувати оптимальне співвідношення всіх факторів виробництва, тому в сучасних умовах господарювання необхідно використовувати інноваційні системи управління матеріальними ресурсами.

Такою системою стала логістика. Позитивною рисою логістичного підходу в цьому випадку є можливість вирішення завдань, викликаних використанням усіх значущих складових матеріальних ресурсів підприємства. Для безперервності логістичних процесів велике значення має оптимальне поєднання матеріальних та інформаційних факторів для підвищення ефективності виробництва. В якості інформаційно-аналітичної системи, що обслуговує рух матеріальних потоків, може бути використана система контролінгу, яка є інструментальною основою підтримки основних функцій управління: планування, організації, мотивації та контролю використання матеріальних ресурсів.

Система моніторингу – розроблений на підприємстві механізм для постійного моніторингу показників фінансової діяльності, виявлення відхилень фактичних результатів від очікуваних та виявлення причин цих відхилень.

Моніторинг фінансових потоків орієнтований на перевірку відповідності фактичних фінансових потоків підприємства коштам, запланованим у його бюджеті, а також на вироблення адекватних результатів контролю управлінських рішень з прямим і зворотним зв'язком. Як функції, що підтримують управління фінансовими потоками, компанія приймає бухгалтерський облік та фінансовий аналіз, який є діагностикою її фінансового стану, що дозволяє виявити недоліки та неправильні розрахунки, розпізнати та активізувати внутрішні економічні резерви та збільшити

доходи та прибутки. Результати аналізу використовуються в процесі фінансового планування та прогнозування [23, с.105].

Забезпеченість коштами оцінюється на основі фінансового стану підприємства, що свідчить про його здатність ефективно виконувати плани з кожного виду діяльності за наявності наявних і швидколіквідних коштів та своєчасного розрахунку за платіжними зобов'язаннями.

Система моніторингу розділяє аналіз фінансового стану на два напрямки: аналіз показників і аналіз фінансових потоків. Аналіз фінансових показників дозволяє дати статичну оцінку фінансового стану підприємства на конкретні дати – на дату складання фінансової звітності. Аналіз фінансових потоків дозволяє оцінити фінансову динаміку підприємства, тобто зміни в його фінансовому стані, що виражаються в русі фінансових потоків. Забезпечення збалансованості фінансових потоків є основою їх оптимізації.

Негативні наслідки дефіциту фінансових потоків проявляються у зниженні ліквідності активів і платоспроможності всієї компанії, збільшенні безнадійних зобов'язань, затримках погашення кредитів і, як наслідок, у зниженні рентабельності наданих кредитів. Капітал. Негативні наслідки надмірних фінансових потоків проявляються у зменшенні реальної вартості надлишкових коштів внаслідок інфляції, недоотриманні прибутку від капіталу, задіяного в обороті.

Моніторинг дозволяє компанії адаптуватися до середовища, що постійно змінюється, і ефективно виживати в умовах конкуренції. Адаптація потребує здатності до розвитку, трансформації елементів господарської діяльності та системи управління в такому напрямку, який забезпечить виживання економічного суб'єкта. Критерієм здатності компанії до адаптації є отримання результату від фінансової діяльності, тому орієнтація на прибуток доводить, що компанія виявляє волю до наполегливості, до подолання часто небажаних змін у зовнішньому середовищі. Для моніторингу важливо враховувати зміни внутрішнього та зовнішнього середовища.

ВИСНОВКИ

Фінансовий стан підприємства — це сукупність економічних параметрів, які відображають наявність, розподіл і використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан підприємства характеризується наявністю власних оборотних коштів, оптимальним співвідношенням запасів ТМЦ до потреб виробництва, своєчасним виконанням розрахункових операцій та платоспроможністю.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничо-господарської та фінансової діяльності. Чим вищі показники виробництва та реалізації продукції (праці та послуг), тим менші її початкові витрати, тим вище рентабельність і тим вище прибуток, тим краще фінансове становище підприємства. Навпаки, внаслідок невиконання плану виробництва та реалізації продукції зростають витрати на виробництво (оплата праці, послуг), зменшується товарообіг і прибуток і, як наслідок, погіршується фінансове становище підприємства та його платоспроможність.

Стабільне фінансове становище, правильне регулювання фінансів у процесі господарської діяльності позитивно впливає на виконання виробничих планів і задоволення виробничих потреб необхідними ресурсами.

Фінансовий стан підприємства можна визначити як ступінь забезпечення підприємства необхідними фінансовими ресурсами та ступінь раціональності їх розподілу для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного виконання зобов'язань. Таке тлумачення сутності поняття «фінансовий стан» дозволяє під ним зрозуміти специфіку діяльності підприємства, в якій загальні результати роботи підприємства, в тому числі

роботи з управління коштами, проглядаються ніби в дзеркало і відображаються у формі значень.

Інформаційною базою для оцінки фінансового стану підприємства є такі дані:

- баланс;
- звіт про фінансові результати;
- звіт про рух грошових коштів;
- звіт про власний капітал;
- статистична звітність та оперативні дані.

Інформацію, яка використовується для аналізу фінансового стану компаній, за доступністю можна розділити на відкриту та закриту (секретну). Інформація, що міститься в бухгалтерській та статистичній звітності, виходить за межі компанії, тому є публічною.

Кожне підприємство розробляє планово-прогнозні показники, нормативи, нормативи, тарифи та ліміти, систему їх оцінки та регулювання фінансової діяльності. Ця інформація є комерційною таємницею, а іноді і ноу-хау. Відповідно до чинного законодавства України компанія має право зберігати цю інформацію в таємниці. Його перелік складає керівник підприємства.

Усі балансові та звітні показники взаємопов'язані. Їх значення для своєчасної та якісної оцінки фінансового стану підприємства залежить від їх вірогідності та терміну обробки звіту.

У другій частині дипломної роботи було оцінено фінансовий стан ДП "Національні інформаційні системи".

Основною метою діяльності підприємства є технічне, технологічне забезпечення створення та супроводження програмного забезпечення ведення автоматизованих систем Єдиних та Державних реєстрів, що створюються відповідно до наказів Мін'юсту, а також інших електронних баз даних, що створюються відповідно до законодавства України, надання доступу фізичним та юридичним особам до автоматизованих систем Єдиних

та Державних реєстрів, забезпечення збереження та захисту даних, що містяться в автоматизованих системах Єдиних та Державних реєстрів.

Дослідження показали, що необоротні активи значно перевищували оборотні, але на кінець 2022 року вони майже зрівнялись. Що стосується пасивів то протягом досліджуваного періоду власний капітал переважав над позиковим.

З кожним роком ліквідність балансу покращується, але підприємство не має в 2022 році ліквідного балансу.

Проведене дослідження ДП "Національні інформаційні системи" виявило, що у підприємства не має проблем з фінансовою стійкістю із-за великого розміру постійних пасивів. Підприємство має достатньо власного капіталу, що забезпечує його платоспроможність. Необхідним є збільшення розміру активів, що швидко реалізуються та зменшувати розмір грошових коштів та їх еквівалентів.

На підприємстві спостерігається збільшення проблем з діловою активністю на що вплинуло зменшення виручки від реалізації продукції у 2022 році.

Аналіз фінансових результатів показав, що хоча в 2022 році підприємство мало проблеми з чистим доходом від реалізації продукції, але вони збільшило доходи в результаті зростання інших операційних доходів і було отримано більше чистого прибутку.

Розрахунки показали, що в цілому всі показники рентабельності є достатньо високими так як більше за 10%, але спостерігається їх зменшення на протязі всього досліджуваного періоду.

Запропоновано методичні рекомендації щодо вдосконалення аналізу фінансового стану суб'єкта господарювання. Пропонуються методи лінійного програмування, які можна використовувати в аналізі грошових потоків, фінансовому плануванні на довгостроковий, поточний або операційний періоди. Імітаційне моделювання має відображати поведінку складної системи у випадках, коли відсутні суворі аналітичні заходи тестування або

вартість їх розробки надто висока. Функціональна діагностика у фінансовому аналізі – це комплекс заходів, які дають змогу розпізнати фінансовий стан досліджуваної системи та розпізнати наслідки змін, що відбуваються. Подані пропозиції сприятимуть покращенню аналізу фінансового стану ДП "Національні інформаційні системи", пошуку проблемних ситуацій та шляхів їх вирішення.

Для покращення фінансового стану ДП "Національні інформаційні системи" запропоновано такі заходи:

- збільшення обсягів реалізації продукції;
- зниження собівартості продукції та зменшення витрат, що покриваються прибутком;
- реструктуризація активів;
- рефінансування дебіторської заборгованості;
- підвищення ефективності локалізації та використання ресурсів компанії;
- прогнозування та постійний моніторинг фінансового стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бень Т.Г. Бюджетування як інструмент удосконалення системи фінансового менеджменту підприємств / Т.Г. Бень, С.Б. Довбня // Фінанси України, 2013. – №7. – С. 58-65.
2. Боровік Л. В., Петренко В. С., Карнаушенко А. С. Роль шкільної освіти в розвитку молодіжного підприємництва. *Ефективна економіка*. 2021. № 3. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8737> . DOI: [10.32702/2307-2105-2021.3.6](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.3.6)
3. Ващенко Л.О. Оцінка методичного забезпечення аналізу фінансового стану підприємств / Л.О. Ващенко // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал, 2009. – № 1. - С. 97-100.
4. Гайдар С. Агрегативний підхід до оцінки фінансової стійкості торговельних підприємств / С. Гайдар // Економічний аналіз, 2008. – Вип. 3 (19). – С. 147-150.
5. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : від 16.01.2003 № 436-IV : станом на 01.01.2014 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Заголовок з екрана.
6. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [Електронний ресурс:] : від 14 травня 1992р. № 2343-ХІІ : станом на 01.01.2014 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/> – Заголовок з екрана.
7. Зятковський І. В. Фінанси підприємств : підручник / І.В. Зятковський. – Тернопіль : Економічна думка, 2011. – 400 с.
8. Кабаченко Д.В. Використання системного підходу при формуванні комплексної оцінки фінансового стану підприємства / Д.В. Кабаченко // Держава та регіони, 2011. – № 3. – С. 58-62.
9. Карнаушенко А.С., Петренко В.С., Боровік Л.В. Сучасні тенденції та перспективи розвитку європейського ринку страхування. *Таврійський*

науковий вісник. Серія Економіка. 2022. №14. С. 85-94

10. Карнаушенко А.С., Петренко В.С. Основні відмінності між спільними підприємствами та іншими формами міжнародних партнерських відносин. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 1 (44). С. 101

11. Кірейцев Г.Г. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Г.Г. Кірейцев. – К. : ЦУЛ, 2005. – 485 с.

12. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств : навч. посіб. / М.Я. Коробов. – К. : Знання, КОО, 2006. – 378 с.

13. Кузьмін О.Є. Нормативно-критеріальне забезпечення діагностики фінансового стану підприємства / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник // *Фінанси України*, 2011. – № 8. – С. 105-114.

14. Манів З.О. Економіка підприємства : навч. посіб. / З.О. Манів, І.М. Луцький. – К. : Знання, 2006. – 580 с.

15. Міщенко А.П. Стратегічне управління : навч. посіб. / А.П. Міщенко. – К. : «Центр навчальної літератури», 2004. – 336 с.

16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : від 28 лютого 2013 р. № 336/22868 : станом на 01.01.2014 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/page>.

17. Обущак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства / Т.А. Обущак // *Актуальні проблеми економіки*, 2007. – № 9. – С. 92–98.

18. Онисько С.М. Фінанси підприємств : підручник / С.М. Онисько, П.М. Марич. – Львів : „Магнолія Плюс“, 2006. – 367 с.

19. Павленко О.І. Вдосконалення механізму оцінки фінансового стану підприємства / О.І. Павленко // *Бізнес-навігатор. Науково-виробничий журнал*, 2011. – № 2 (19). – С. 72-78.

20. Петренко В. С., Карнаушенко А. С., Боровік Л. В. Факторинг: сутність, види та його переваги в фінансовій діяльності підприємств. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. – URL:

<http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9551> (дата звернення: 02.04.2023). DOI: [10.32702/2307-2105-2021.11.14](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.11.14)

21. Петренко В.С., Федорчук О.М., Карнаушенко А.С. Аналіз сучасного стану державної підтримки аграрних підприємств України. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 2(51). С. 93-98

22. Петренко, В., Карнаушенко, А.. Поняття краудфандингу та його роль в національній економіці. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, 2020, №2, 140-150. URL:<http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/59>

23. Петренко В.С., Карнаушенко А.С., Шепотіло В.О. Дивідендна політика міжнародних креативних корпорацій. *Інвестиції практика та досвід*. 2021. №23. С. 38-452

24. Петренко В.С., Карнаушенко А.С., Танклевська М.С. Кредитування як основне джерело фінансування підприємництва. *Економіка та держава*. 2021. №12. С. 41-47

25. Райковська І.Т. Проблеми застосування методик аналізу фінансового стану в діяльності промислових підприємств / І.Т. Райковська // Вісник ЖДТУ. Економічні науки, 2009. – № 3 (49). – С. 154-158.

26. Руда Р.В. Аналіз фінансового стану підприємств та його значення в сучасних умовах / Р.В. Руда // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу, 2009. – № 3 (7). – С. 54-59.

27. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. / Г.В. Савицька. – К. : Знання, 2005. – 662 с.

28. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Р.А. Слав'юк. – К.: ЦУЛ, 2002. – 387 с.

29. Танклевська Н.С., Карнаушенко А.С., Петренко В.С. Ізраїльський досвід післявоєнного відновлення економіки. *Науковий вісник Льотної академії*. 2022. №6. с. 20-28

30. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств : навч. посіб. / О.С. Філімоненков. – К. : Ельга, Ніка – Центр, 2006. – 360 с.

31. Фінанси підприємств : підручник / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін]. – 5-те вид., перероб. та допов. – К. : КНЕУ, 2005. – 546 с.
32. Шандова, Н.В. Розробка механізму управління стійким розвитком підприємств машинобудування / Н.В. Шандова // Актуальні проблеми економіки, 2007. – № 2. – С. 101-105.
33. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / О.О. Шеремет. – К. : Вид-во "Кондор", 2007. – 193с.
34. Щегольська М.М. Сутність фінансового стану підприємства / М.М. Щегольська, О.Ю. Руденок [Електронний ресурс]. – Наукові записки вип. 12, част. II. – 2012. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/84825219.pdf>.
35. Fedorchuk A., Petrenko V., Karnaushenko A. Innovative infrastructure as the framework for the development of regional enterprises competition. Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту Серія: економіка і менеджмент. 2019. 2 (27), с. 126-133. URL: https://suem.edu.ua/sites/default/files/2021-01/visnik_2_27_2019.pdf#page=23
36. Mokhnenko A. Human capital cost accounting in the company management system / T.Hilorme, I.Perevozova, L.Shpak, A.Mokhnenko, Y.Korovchuk // Academy of Accounting and Financial Studies Journal. – 2019. – № 23. – Special Issue 2.
37. Mokhnenko A. Formation of account of reservoir expenses model / I.Perevozova, A.Mokhnenko, L.Mykhailyshyn, O.Stalinska, O.Vivchar // Academy of Accounting and Financial Studies Journal. – 2019. – № 23. – Special Issue 2.
38. Mokhnenko A. Identification of Efficiency Factors for Control over Information and Communication Provision of Sustainable Development in Higher Education Institutions / I.Gontareva, M.Borovyk, V.Babenko, I.Perevozova, A.Mokhnenko // WSEAS Transactions on Environment and Development. – 2019. – № 15. – P. 593-604.3
39. Mokhnenko A. Integration of the supply chain management and

development of the marketing system / I.Perevozova, L.Horal, A.Mokhnenko, N.Hrechanyk, A.Ustenko, O.Malyuka, L.Mykhailyshyn // International Journal of Supply Chain Management. – 2020. – № 9. – Issue 3. – P. 496-507.

40. Mokhnenko A. Mathematical-Logistic Model of Integrated Production Structure of Food Production / A.Mokhnenko, V.Babenko, O.Naumov, I.Perevozova, O.Fedorchuk // CEUR Workshop Proceedings, 2020, Volume 2732, P. 446-454.

41. Mokhnenko A. Modeling of economic security of the enterprise at change of investment maintenance / S.Bondarenko, H.Tkachuk, I.Klochan, A.Mokhnenko, I.Liganenko, V.Martynenko // Studies of Applied Economics. – 2021. – № 39(7).

42. Mokhnenko A. Innovative Paradigm of Management Accounting and Development of Controlling in the Entrepreneurship / A.Sakun, I.Perevozova, O.Kartashova, O.Prystemskyi, A.Mokhnenko // Universal Journal of Accounting and Finance. – 2021. – Vol. 9, №4.

43. Мохненко А.С. Стратегія розвитку регіонального газотранспортного підприємства / А.Мохненко, К.Мельникова, О.Федорчук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". – Херсон, 2018. – № 32. – С. 91-94.

44. Мохненко А.С. Управління конкурентоспроможністю підприємства на основі застосування системного підходу / А.Мохненко, О.Федорчук, О.Протосвіцька / Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту – Черкаси, 2018. – № 2 (25). – С. 13-25.

45. Mokhnenko A. Software economy as a vector of management of innovative infrastructure of the region / A.Mokhnenko, O.Fedorchuk, K.Melnikova // Вісник Хмельницького національного університету. Серія "Економічні науки". – Хмельницький, 2019. – № 5. – С. 7-10.

46. Мохненко А.С. Особливості корпоративної культури на ІТ-підприємствах в сучасних умовах ведення бізнесу / А.Мохненко, К.Мельникова // Науковий вісник Херсонського державного університету.

Серія "Економічні науки". – Херсон, 2021. – № 42. – С. 45-49.

47. Мохненко А.С. Модель організаційно-економічного механізму логістичної системи підприємства / А.С. Мохненко, О.Б. Наумов, О.О. Чмут // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". – Херсон, 2023. – № 48. – С. 45-49.

48. Мохненко А.С. Аналіз ефективності функціонування підприємств продовольчої сфери / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька // Обліково-аналітичне забезпечення й оподаткування розвитку суб'єктів агробізнесу та сільських територій: колективна монографія. – Херсон: Айлант, 2019. – С. 223-235.

49. Mokhnenko A. Concept of sustainable development of the food sector enterprises in the competitive environment / A. Mokhnenko, O. Fedorchuk, O. Protosivitska // Development of the innovative environmental and economic system in Ukraine: monograph; edited by Khudolei V., Ponomarenko T. – Prague: OKTAN PRINT s.r.o., 2019. – С. 123-141.

50. Мохненко А.С. Інвестиційно-інноваційне забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька // Розвиток підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища: управління, реалізація та перспективи: колективна монографія; за ред. Шарко М.В. – Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2019. – С. 227-243.

51. Мохненко А.С. Підвищення економічної ефективності підприємств в умовах євроінтеграційних процесів / А.С. Мохненко // Теорія, методологія і практика обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів агробізнесу та сільських територій: нові реалії та перспективи в умовах інтеграційних процесів: колективна монографія. – Херсон: Айлант, 2020. – С. 187-200.

52. Mokhnenko, A. Partner relationship assessment methodology / I.Perevozova, N.Daliak, A.Mokhnenko, T.Stetsyk, V.Babenko // International Conference on Distributed Sensing and Intelligent Systems (ICDSIS2020):

(Agadir, Morocco 01-03 February 2020). – Agadir, 2020.

53. Мохненко А.С. Оцінка конкурентоспроможності підприємств агропромислового сектору економіки / А.С. Мохненко // Сучасний стан та пріоритети розвитку системи обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів господарювання агропромислового сектору економіки: монографія. – Херсон: Айлант, 2018. – С. 158-167.

54. Мохненко А.С. Підвищення економічної ефективності підприємств в умовах євроінтеграційних процесів / А.С. Мохненко // Теорія, методологія і практика обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів агробізнесу та сільських територій: нові реалії та перспективи в умовах інтеграційних процесів: колективна монографія. – Херсон: Айлант, 2020. – С. 187-200.

55. Mokhnenko A. Development of a regional marketing system / A.Mokhnenko, I.Perevozova // 3rd International Conference on Economic Research (ECONALANYA2019): (Alanya, Turkey 24-25 October 2019). – Alanya, 2019.

56. Мохненко А.С. Формування системи забезпечення зовнішньоекономічної діяльності газотранспортного підприємства / А.С. Мохненко // Структурна модернізація економіки: прогностичні сценарії та перспективи розвитку регіону: монографія. – Херсон: ПП "Вишемирський", 2018. – С. 276-284.

57. Мохненко А.С. Інвестиційно-інноваційне забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька // Розвиток підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища: управління, реалізація та перспективи: колективна монографія. – Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2019. – С. 227-243.

58. Мохненко А.С. Маркетинг як інструмент ефективного функціонування логістичної системи підприємства / А.С. Мохненко, О.О. Чмут // Маркетинг у підприємництві, біржовій діяльності та торгівлі в smart-

суспільстві: управлінський, інноваційний та методичний виміри: колективна монографія / За наук. ред. І. В. Перезової. – Львів: Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. – С. 136-160.

59. Мохненко А.С. Organizational and economic mechanism for the development of an enterprise in the IT-sphere / А.С. Мохненко, О.О. Чмут, А.А. Романов // Стратегічні пріоритети розвитку економіки, менеджменту, сфери обслуговування та права в умовах інтеграційних процесів: міжнар. наук.-прак. конф. (м. Івано-Франківськ, 03-04 листопада 2022 р.). – Івано-Франківськ, 2022. – С. 281-282.

60. Мохненко А.С. Організаційно-економічний механізм управління сталим розвитком підприємства / А.С. Мохненко, О.О. Чмут // Сталій розвиток економіки, суспільства та підприємництва: міжнар. наук.-прак. конф. (м. Івано-Франківськ, 27-28 квітня 2023 р.). – Львів, 2023. – С. 281-282.

Додаток А

		Дата	01.01.2023
Підприємство	ДП "Національні інформаційні системи"	за ЄДРПОУ	39787008
Територія	Україна	за КОАТУУ	UA8000000 0001078669
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство	за КОПФГ	140
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності	Оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність	за КВЕД	63.11
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:	вулиця Бульварно-Кудрявська, буд. 4, м. КИЇВ, 04053		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2022 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	83 801	121 171
первісна вартість	1001	417 786	519 111
накопичена амортизація	1002	333 985	397 940
Незавершені капітальні інвестиції	1005	77 906	25 300
Основні засоби:	1010	66 651	36 029
первісна вартість	1011	182 345	181 327
знос	1012	115 694	145 298
Інвестиційна нерухомість:	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи:	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	1009	1287
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	229367	183787
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	11104	7323
Виробничі запаси	1101	1964	1551
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	9140	5772
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестраховання	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4650	1117
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 098	2 191
з бюджетом	1135	974	782
у тому числі з податку на прибуток	1136	974	782
з нарахованих доходів	1140	580	1 737
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	953	18 027
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	81 669	109 960
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	81 669	109 960
Витрати майбутніх періодів	1170	2 742	7 026
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	3 193	1 701
Усього за розділом II	1195	107 963	149 864
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	337 330	333 651

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 139	4 139
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	149 886	146 236
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	36 309	45 913
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	190 334	196 288
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви, у тому числі:	1530		
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532		
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533		
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534		
Інвестиційні контракти;	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	3 880	5 379

за розрахунками з бюджетом	1620	10 293	12 801
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	152	36
за розрахунками з оплати праці	1630	662	162
за одержаними авансами	1635	13 805	9 474
за розрахунками з учасниками	1640	1 468	7 612
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	14 813	19 906
Доходи майбутніх періодів	1665	101 577	79 921
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	346	2 072
Усього за розділом III	1695	146 996	137 363
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	337 330	333 651

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2022 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	480594	616870
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2017		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2018		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	325193	421830
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090	155401	195040
Валовий: збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	13225	6603
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	96961	115662
Витрати на збут	2150	5063	7069
Інші операційні витрати	2180	34460	34236
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	32142	44676
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		

Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	26418	12760
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	1	
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	58559	57436
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	10541	10581
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	48018	46855
Чистий фінансовий результат: збиток	2355		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	853	1689
Витрати на оплату праці	2505	221 291	257388
Відрахування на соціальні заходи	2510	45 391	52502
Амортизація	2515	94 679	119221
Інші операційні витрати	2520	60 589	70374
Разом	2550	422 803	501174

Додаток Б

			Коди
		Дата	01.01.2022
Підприємство	ДП "Національні інформаційні системи"	за ЄДРПОУ	39787008
Територія	Україна	за КОАТУУ	UA8000000 0001078669
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство	за КОПФГ	140
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності	Оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність	за КВЕД	63.11
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:	вулиця Бульварно-Кудрявська, буд. 4, м. КИЇВ, 04053		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2021 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	82 429	83 801
первісна вартість	1001	326 154	417 786
накопичена амортизація	1002	243 725	333 985
Незавершені капітальні інвестиції	1005	11 296	77 906
Основні засоби:	1010	40 738	66 651
первісна вартість	1011	131 179	182 345
знос	1012	90 441	115 694
Інвестиційна нерухомість:	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи:	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	776	1009
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих	1065		

страхових резервних фондах			
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом І	1095	135239	229367
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	15210	11104
Виробничі запаси	1101	2156	1964
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	13054	9140
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрашування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3071	4650
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 968	2 098
з бюджетом	1135	2	974
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	974
з нарахованих доходів	1140	257	580
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	729	953
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	63 533	81 669
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	63 533	81 669
Витрати майбутніх періодів	1170	2 711	2 742
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1 553	3 193
Усього за розділом ІІ	1195	89 034	107 963
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	224 273	337 330

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 139	4 139
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	148 109	149 886
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	26 938	36 309
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	179 186	190 334
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви, у тому числі:	1530		
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532		
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533		
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534		
Інвестиційні контракти;	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	5 294	3 880

за розрахунками з бюджетом	1620	12 461	10 293
за у тому числі з податку на прибуток	1621	257	0
за розрахунками зі страхування	1625	73	152
за розрахунками з оплати праці	1630	313	662
за одержаними авансами	1635	6 158	13 805
за розрахунками з учасниками	1640	9 038	1 468
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	11 364	14 813
Доходи майбутніх періодів	1665	0	101 577
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	386	346
Усього за розділом III	1695	45 087	146 996
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	224 273	337 330

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	616870	494939
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2017		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2018		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	421830	319492
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	20700		
Валовий: прибуток	2090	195040	175447
Валовий: збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	6603	5941
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	115662	83284
Витрати на збут	2150	7069	5776
Інші операційні витрати	2180	34236	35011
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	44676	57317
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		

Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	12760	3361
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		323
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	57436	60355
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	10581	10984
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	46855	49371
Чистий фінансовий результат: збиток	2355		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	1689	1201
Витрати на оплату праці	2505	257388	197391
Відрахування на соціальні заходи	2510	52502	39982
Амортизація	2515	119221	79309
Інші операційні витрати	2520	70374	57151
Разом	2550	501174	375034